

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2

ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

นางสาว สุวรรณิ ปุ่มสันเทียะ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ปีการศึกษา 2544

สุวรรณีย์ ปุ่มสันเทียะ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
กองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ หนึ่งททัย ขอผลกลาง , 135 หน้า

การวิจัยเรื่องนี้ เป็นการประเมินผลโครงการกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา โดยมีวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ คือ 1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 3. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบศึกษาเอกสาร แบบรายงานต่าง ๆ (บร.1- บร.12) ทำการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านโดยใช้รูปแบบซีพีพีโมเดล (CIPP Model)

ผลการศึกษา พบว่า กระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ตรวจสอบ ดูแลจัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่ง จึงมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ปัจจุบันมีปัญหา คือ การทำบัญชี ของคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งอาจจะยังไม่ถูกต้อง เช่น การบันทึกลงสมุดบัญชี ต่าง ๆ และยังรอการตรวจสอบอยู่ และปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต คือ การรับชำระหนี้ แต่คณะกรรมการได้จัดเตรียมการแก้ไขด้วยการยึดปฏิบัติ และบทกำหนดโทษ ตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในปัจจุบันยังมีประสิทธิภาพที่ดีประมาณ 80% เพราะยังไม่พบปัญหาที่รุนแรงที่ไม่สามารถช่วยกันแก้ไขได้

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ

ปีการศึกษา 2545

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา.....

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการ และการประเมินโครงการของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ หนึ่งหทัย ขอผลกลาง)

กรรมการสอบ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พยอม ก้อนในเมือง)

(อาจารย์ อติชาติ วงศ์กอบลาภ)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต สาขาการจัดการและการประเมินโครงการ

(รองศาสตราจารย์ ทรงพร ทานเจริญศักดิ์)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

วันที่ _____ เดือน 7 ๒๐๒๕ พ.ศ. _____

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บุคคล และกลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลืออย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการและด้านการดำเนินการวิจัย อาทิเช่น

- อาจารย์หนึ่งหทัย ขอผลกลาง อาจารย์ที่ปรึกษาบัณฑิตกองทุนประจำตำบล พลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- อาจารย์ ดร. พัฒนา กิติอาษา , อาจารย์ สุรียา สมุทคุปต์ , และคณาจารย์ ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ สำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ
- คุณณรงค์ รณเกษตร พัฒนาการตำบลพลกรัง ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติการในพื้นที่และการสร้างความคุ้นเคยกับหมู่บ้าน
- นายอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการและสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน ที่ให้ข้อมูลต่าง ๆ และอำนวยความสะดวก และขอกราบขอบขอบคุณพี่น้องประชาชน ในหมู่บ้านที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรม และส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จในชีวิต

นางสาวสุวรรณี ปุ่มสันเทียะ

สิงหาคม 2545

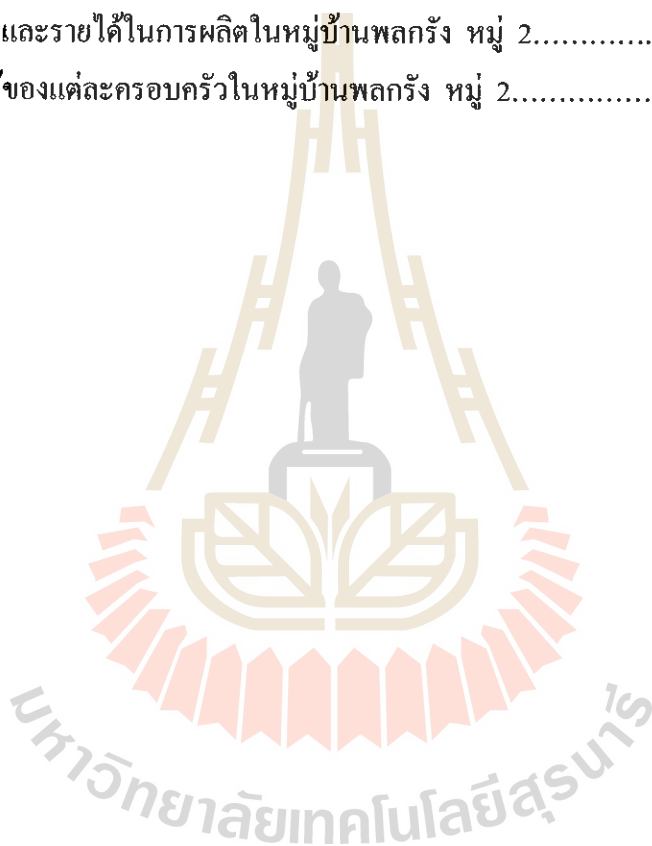
สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	ง
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญแผนภาพ.....	ช
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	2
3. กรอบความคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีดำเนินการ.....	3
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ.....	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	6
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	6
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	8
3. แบบติดตามสังเกตการณ์เลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	9
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	10
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	15
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	18

	หน้า
7. หลักการประเมินโครงการแบบชีพพีโมเดล.....	20
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	21
9. เอกสารหลักวิชาอื่นๆ.....	22
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ.....	25
1. วิธีการประเมินโครงการ.....	25
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	27
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	27
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ.....	30
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
6.การวิเคราะห์ข้อมูล.....	33
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ.....	34
1. ผลการประเมินบริบทชุมชน.....	34
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม.....	43
3. ผลการประเมินวาทะเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้.....	47
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	48
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	50
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	50
2. วิธีการดำเนินโครงการ.....	50
3. ผลการดำเนินการ.....	51
4. อภิปรายผล.....	51
5.ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	55
ภาคผนวก ก	56
ภาคผนวก ข	123

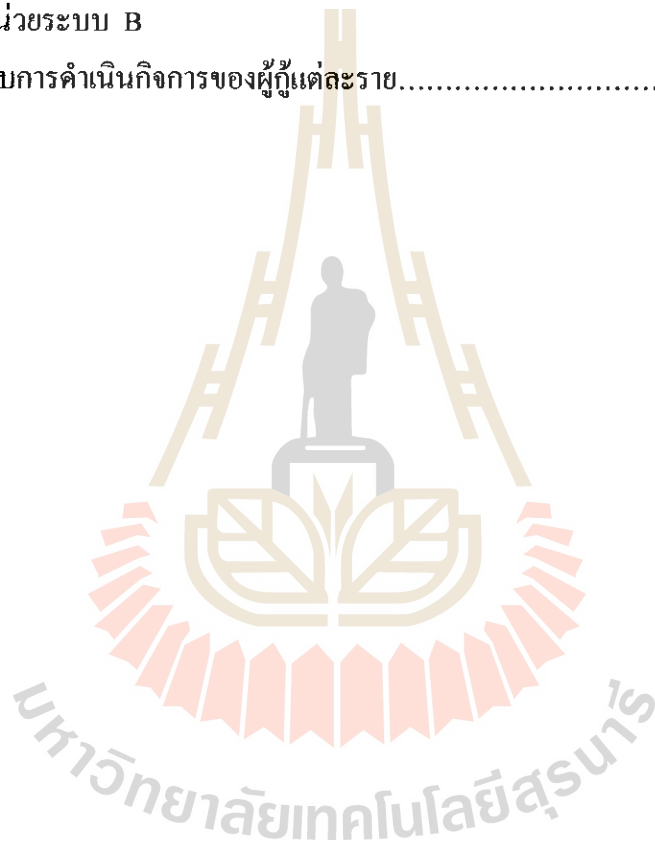
สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 แสดงลักษณะประชากรในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ 2.....	39
ตารางที่ 2 แสดงสัตว์เลี้ยงในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ 2.....	41
ตารางที่ 3 แสดงอาชีพ และรายได้ในการผลิตในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ 2.....	41
ตารางที่ 4 แสดงรายได้ของแต่ละครอบครัวในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ 2.....	42

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 แสดง หน่วยระบบ A	
หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้.....	26
แผนภาพที่ 2 แสดง หน่วยระบบ B	
หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้กู้แต่ละราย.....	26

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

เนื่องจากปัญหาใหญ่ของประเทศ คือ ปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบท ได้แก่ การไม่มีเงินมาลงทุน และขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อที่จะนำมาเป็นทุนมาพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉินและความจำเป็นเร่งด่วนของประชาชนในแต่ละครอบครัว และทางรัฐบาลจึงเห็นความสำคัญของประชาชนในประเทศ ได้กำหนดนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ตามนโยบายของพรรคไทยรักไทย ซึ่งมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี และถือเป็นนโยบายที่สำคัญ ในการต่อสู้กับปัญหาความยากจน ของประชากรส่วนใหญ่ของประเทศที่กำลังเผชิญอยู่ เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่มเพื่อการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้าน และสำหรับเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นมีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการกองทุนของตนเอง อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

กองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้จัดตั้งกองทุนแล้ว และได้รับการอนุมัติตั้งกองทุนและรับการจัดสรร โอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 แล้ว จำนวนเงิน 1 ล้านบาท ในวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 จากจำนวนเงินดังกล่าว กองทุนหมู่บ้านพลกรัง ได้นำไปจัดสรรเงินกองทุนให้กับสมาชิกในหมู่บ้าน เพื่อมีการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้ ไปแล้วนั้น

เพื่อจะทราบว่า โครงการกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา บรรลุวัตถุประสงค์ ตามเจตนารมณ์ข้างต้นเพียงใด จึงมีการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อแสดงให้เห็นถึงกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารจัดการเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตลอดจนจุดอ่อนของกองทุน ฯ ที่ควรปรับปรุงแก้ไขต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กรอบความคิดทฤษฎี

รูปแบบการประเมิน แบบ ชิพพ์โมเดล (CIPP Model)

กรอบความคิดทฤษฎี หรือต้นแบบทางความคิด ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่ ต้นแบบทางความคิดเชิงระบบที่เรียกว่า ชิพพ์โมเดล (CIPP Model) โดยมีความหมายดังนี้

C	ย่อมาจาก	Context	คือ	บริบทของหน่วยระบบ
I	ย่อมาจาก	Input	คือ	ปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Process	คือ	กระบวนการของหน่วยระบบ
P	ย่อมาจาก	Product	คือ	ผลผลิตของหน่วยระบบ

แนวคิดและรูปแบบการประเมินชิพพ์โมเดล ของ สตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam)

Stufflebeam กล่าวว่า “การประเมิน เป็นกระบวนการของการระบุ หรือกำหนดข้อมูลที่ต้องการ รวมทั้งการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ให้เกิดสารสนเทศที่มีประโยชน์ เพื่อนำเสนอสำหรับใช้เป็นทางเลือกในการตัดสินใจ” โดยมีแนวคิดพื้นฐาน คือ การดำเนินกิจกรรมของโครงการ การประเมินโครงการ การตัดสินใจ ซึ่งจะหมุนเวียนกันไปเป็นวัฏจักร

Stufflebeam ได้จำแนกขั้นตอนของการประเมิน เป็น 3 ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ 1 กำหนด หรือระบุข้อมูลที่ต้องการ

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์และจัดการสารสนเทศ เพื่อนำเสนอผู้บริหาร

Stufflebeam ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งเป็นที่มาของการกำหนดชื่อของรูปแบบการประเมิน ว่า รูปแบบการประเมินแบบชิพพ์ (CIPP Model) ที่มาจากอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของประเด็นที่จะประเมิน ดังนี้

1. การประเมินสถานะแวดล้อม (Context Evaluation : C)
2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation : I)
3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)
4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P)

นอกจากนี้ Stufflebeam ยังได้นำเสนอประเภทของการตัดสินใจที่สอดคล้องกับประเด็นที่ประเมิน ดังนี้

1. การตัดสินใจเพื่อการวางแผน (Planing Decisions)
2. การตัดสินใจเพื่อกำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decision)
3. การตัดสินใจเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementing Decision)
4. การตัดสินใจเพื่อทบทวนโครงการ (Recycling Decision)

(ชุควิชาการประเมินโครงการ ชุคการเรียนรู้ด้วยตนเอง, สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, ทบวงมหาวิทยาลัย 2545 : 89-91)

วิธีดำเนินการ

เนื่องจาก การวิจัยเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เทคนิค วิธีการที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์กัน ทุกขั้นตอนมีความสำคัญที่ทำให้ได้ผลการวิจัยออกมา ตามที่ต้องการทั้งสิ้น แต่สิ่งที่มีน้ำหนักต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย สิ่งนั้นคือ “ข้อมูล”

“ข้อมูล” (Data) คือ ค่าหรือคุณลักษณะของตัวแปรที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยค่าหรือคุณลักษณะเหล่านั้นจะถูกนำมาวิเคราะห์ หรือรวบรวมเป็นข้อสรุป หรือข้อยุติของปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อใช้ลักษณะของข้อมูลเป็นเกณฑ์ จะแบ่งข้อมูลออกได้เป็น 2 ชนิด คือ

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Data) เป็นข้อมูล que็เก็บรวบรวมได้เป็นตัวเลขอย่างชัดเจน เป็นข้อมูลที่สามารถนำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติได้หลากหลายวิธี เช่น จำนวนสมาชิกที่กู้เงินกองทุน รายได้ของสมาชิก เป็นต้น

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Data) เป็นข้อมูล que็เก็บรวบรวมได้ que็เป็นการบรรยายความเกี่ยวกับความคิดเห็น เจตคติ que็งมีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล que็แตกต่างจากข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยวิธีการเชิงคุณภาพ อาทิ การวิเคราะห์คุณลักษณะ การ

วิเคราะห์เนื้อหา เช่น ความเข้าใจของชาวบ้านเกี่ยวกับกองทุน การเปลี่ยนแปลงของชุมชนหลังจากเงินกองทุนหมู่บ้านเข้าสู่หมู่บ้านว่ามีการสร้างงาน และพัฒนาอย่างไร เป็นต้น

(ชุดวิชาการวิจัยชุมชน ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง, สำนักมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานสภาสถาบัน-
ราชภัฏ, กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา, ทบวงมหาวิทยาลัย 2545 : 179-182)

ทั้งนี้เครื่องมือที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา ได้แก่

- การสังเกต
- การสัมภาษณ์
- การศึกษาเอกสาร
- การใช้แบบรายงานต่าง ๆ (บร.1-บร.12)
- การจัดเวทีประชาคมชาวบ้าน

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอน และวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ขั้นที่ 2 ศึกษากระบวนการในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- ขั้นที่ 3 กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกต สัมภาษณ์ ศึกษาจากเอกสาร จัดเวทีประชาคมชาวบ้าน
- ขั้นที่ 4 ค้นหาและเก็บรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- ขั้นที่ 5 นำข้อมูลที่ได้มารวบรวม เพื่อทำการวิเคราะห์ และประมวลสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจะได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขต่อไป
- ขั้นที่ 6 เรียบเรียงรายงาน และนำเสนอ ในรูปของ “สารนิพนธ์”

ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาครั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาและอุปสรรค และสนับสนุนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. ได้ทราบถึงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ว่าบรรลุวัตถุประสงค์ เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

สารนิพนธ์เรื่อง “การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” ใช้แนวคิดหรือทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลอื่น ๆ เพื่อแสดงว่าหลักวิชาด้านเนื้อหาสาระและหลักวิชาด้านเทคนิควิธีการประเมิน ที่นำมาใช้ในการประเมินครั้งนี้มีความถูกต้องและมีความสมเหตุสมผลในทางวิชาการ หลักวิชาต่างๆ มี 9 ประการ ได้แก่

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมิน โครงการ แบบซีพีพีโมเดล (CIPP Model)
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
9. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นนโยบายของรัฐบาล ซึ่งมี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อเป็นการเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้าน

และชุมชนเมืองในด้านการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม และการแก้ไขปัญหาและเสริมสร้างศักยภาพทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โดยรัฐบาลจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กองทุนละ 1 ล้านบาท พร้อมเสริมสร้างและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถ ในการจัดระบบบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียน ในหมู่บ้านและชุมชนเมืองตนเอง

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เสริมสร้างสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น
2. ชุมชนเป็นผู้กำหนดอนาคตตนเองด้วย “คุณค่า” และ “ภูมิปัญญา” ของตนเอง
3. เกื้อกูลประโยชน์ต่อผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านและชุมชน
4. เชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้ระหว่างชุมชนราชการ เอกชน และประชาสังคม
5. กระจายอำนาจและพัฒนาประชาธิปไตยให้ท้องถิ่น

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการกองทุนของตนเอง

3. เสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อแก้ไขปัญหา

4. กระตุ้นเศรษฐกิจ ในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

5. เสริมสร้าง ศักยภาพและความเข้มแข็ง ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(คู่มือสำหรับประชาชน สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี : 2544)

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้อง คือ

1. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544
2. ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ พ.ศ. 2544

หมวด 1

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ” โดยมีชื่อย่อว่า กทบ. กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปี กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ ดาย ลาออก เป็นบุคคลล้มละลาย คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่งเป็นคนที่ไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ คือ กำหนดนโยบาย การจัดตั้ง และแนวทางการบริหารกองทุน กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนกองทุน และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน กำหนดแผนงาน และออกระเบียบ ข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้ง และแนวทางการบริหารงานกองทุน ออกระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรผลประโยชน์ของกองทุน ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และการบริหารกองทุน แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบนี้ ออกระเบียบ คำสั่ง และประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบนี้ เพื่อประโยชน์ในการบริหารงานของสำนักงาน อาจมีคำสั่งให้ข้าราชการหรือลูกจ้างของส่วนราชการ หรือลูกจ้างของรัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ ไปช่วยปฏิบัติงานเป็นเจ้าหน้าที่ของสำนักงานได้ อีกทั้งอาจกำหนดค่าตอบแทนให้แก่ผู้ไปช่วยปฏิบัติงานด้วยก็ได้ และต้องรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุน ให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

หมวด 2

สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ให้มีสำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติในสำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ ศึกษารวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อม ในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุนจัดให้มี หรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรม

บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานกองทุน พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในการพิจารณาและการบริหารและจัดการกองทุน ให้การสนับสนุน ปรีกษาหารือ และข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน ดำเนินการหรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่น ๆ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทุน และรายงานผลต่อคณะกรรมการดำเนินการในส่วนการบริหารกองทุนรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของสำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการ ดำเนินการอื่น ใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี , สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี : 2544)

3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีกระบวนการเลือกคณะกรรมการกองทุน และจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 9 บทเฉพาะกาล ข้อ 41 กล่าวสรุปได้ คือ ในส่วนของหมู่บ้าน ให้ผู้ใหญ่บ้านเรียกประชุมหัวหน้าครัวเรือน เพื่อเปิดเวทีชาวบ้านในการดำเนินการเลือกคณะกรรมการกองทุน ผู้มาประชุมจะต้องมีหัวหน้าครัวเรือนจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน เมื่อที่ประชุมกำหนดวิธีการเลือกแล้วเสร็จ ให้ผู้ใหญ่บ้านและประชาคมหมู่บ้านตลอดจนคณะกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอสนับสนุนให้การเลือกคณะกรรมการกองทุนเป็นไปตามมติของเวทีชาวบ้าน

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 5 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ข้อ 17 คณะกรรมการกองทุนต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังนี้ เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่าสองปี เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุยี่สิบปีบริบูรณ์ ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบ เสียสละ มีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย คนไร้ความสามารถ หรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุด ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกจากราชการ องค์กรอิสระ หน่วยงานรัฐวิสาหกิจ ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ไม่เป็นผู้ที่เคยพ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

(ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี , สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี : 2544)

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

กทบ. 2

แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

จัดทำโดย

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง.....หมู่ที่.....

ตำบล/แขวง/เทศบาล.....อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....

คำชี้แจง แบบประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองจัดทำขึ้น เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองได้ประเมินความพร้อมในด้านต่าง ๆ ของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งให้ข้อมูลรายละเอียดตามความเป็นจริง สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติใช้ในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้าน/ชุมชน

1. จำนวนประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน.....คน
2. จำนวนครัวเรือนในหมู่บ้าน/ชุมชน.....ครัวเรือน
3. อาชีพของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย
 1.
4. ผลผลิตของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชน
 - 4.1 ผลผลิตด้านเกษตรและอื่น ๆ ในหมู่บ้าน/ชุมชน ประกอบด้วย (เช่น จากการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์การทำประมง อุตสาหกรรมในครัวเรือนหรือโรงงานเอกชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ เป็นต้น)
 1.
 - 4.2 ผลผลิตจากข้อ 4.1 ซึ่งเป็นผลผลิตด้านการเกษตรมีการแปรรูปก่อนส่งไปจำหน่ายที่อื่นหรือไม่

ไม่มี

มี คือ 1.แปรรูปเป็น.....
 - 4.3 การแปรรูปผลผลิตตามข้อ 4.2 ใครเป็นผู้ดำเนินการ

ผลผลิตแต่ละครัวเรือนเป็นผู้ดำเนินการ ประกอบด้วย

 1.

ผลผลิตที่หลายครัวเรือนเป็นผู้ดำเนินการ ประกอบด้วย

 1.

ผลผลิตที่โรงงานเอกชนในหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นผู้ผลิต ประกอบด้วย

1.

4.4 นอกเหนือจากการใช้วัตถุดิบในหมู่บ้าน/ชุมชน ซึ่งใช้ในการแปรรูปหรือผลิตสินค้าแล้ว มีการซื้อวัตถุดิบจากแหล่งอื่นนอกหมู่บ้าน/ชุมชน มาใช้ในการผลิตสินค้าบ้างหรือไม่

ไม่ได้ใช้วัตถุดิบจากนอกหมู่บ้าน/ชุมชน

ใช้วัตถุดิบจากที่อื่น คือ 1.สั่งซื้อจาก.....

4.5 ผลผลิตของหมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนใหญ่จะส่งไปจำหน่ายที่ใดบ้าง (ระบุจังหวัด)

1. จังหวัด.....สินค้าที่ส่งไปจำหน่าย คือ.....

5. รายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ต่อครัวเรือน.....บาทต่อปี

ส่วนที่ 2 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

1. จำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง.....คน

2. วิธีการคัดเลือกกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง (โดยย่อ)

.....

3. วันที่มีการเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง วันที่.....เดือน..... พ.ศ.

4. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ทุกคนมีคุณสมบัติครบถ้วน ตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านฯหรือไม่

มีครบทุกคน

ไม่ครบทุกคน คือ 1.ขาดคุณสมบัติเรื่อง.....

5. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ได้ร่วมกันประเมินประสิทธิภาพ ในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ของตนเองแล้วมีความเห็นว่า จำนวนคณะกรรมการที่ประสิทธิภาพมีจำนวน

ตั้งแต่ 5 คน ขึ้นไป

ต่ำกว่า 5 คน หรือ ไม่มี

6. รายชื่อของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ผู้ทรงคุณวุฒิ และ ที่ปรึกษาของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ประกอบด้วยคณะกรรมการ.....คน ผู้ทรงคุณวุฒิ.....คนที่ปรึกษา.....คน ดังนี้

(โปรดระบุตำแหน่งที่ได้รับมอบหมายของคณะกรรมการในลำดับที่ 4-15 ในช่องว่างที่จัดเตรียมไว้)

ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์/ความ สามารถพิเศษ ที่เป็นประโยชน์ต่อ กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน
1.ประธาน						
2.รองประธาน						
3.เลขานุการ						
4.กรรมการ ตำแหน่ง.....						

ผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษา

ตำแหน่ง	ชื่อ - สกุล	อายุ (ปี)	การศึกษา	อาชีพ	รายได้ต่อปี (บาท)	ประสบการณ์/ความ สามารถพิเศษ ที่เป็นประโยชน์ต่อ กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน
1. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
2. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						
3. ☐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ☐ ที่ปรึกษา						

ส่วนที่ 3 การเตรียมความพร้อมของหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

1. ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

- มีแล้ว
 อยู่ในระหว่างยกร่าง
 ยังไม่มีระเบียบข้อบังคับ

2. ระเบียบข้อบังคับ มีข้อกำหนดในเรื่องต่อไปนี้แล้วหรือไม่

มี ไม่มี

- ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ (การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงิน

ออม การถือหุ้น ค่าธรรมเนียม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก)

- ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงินการจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และชำระคืนเงินกู้
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกองทุน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับ.....

3. วิธีการกำหนดระเบียบข้อบังคับ กำหนดขึ้น โดย

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง เป็นผู้กำหนดขึ้นเอง
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองและประชาชนในหมู่บ้านร่วมกันกำหนดขึ้น

ส่วนที่ 4 ทูลดำเนินการของกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

1. จำนวนกลุ่ม/องค์กรชุมชนภายในหมู่บ้าน ณ ปัจจุบันมีจำนวน.....กลุ่ม จำแนกเป็น

ลำดับ ที่	ชื่อกลุ่ม	กิจกรรมกลุ่ม	จำนวนสมาชิก (คน)	วันที่จัดตั้งขึ้น	เงินทุนสะสม (บาท)
1.					
2.					
3.					

2. ปัจจุบันกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน มีสมาชิกแล้ว ประกอบด้วย

- สมาชิกประเภทบุคคล คือ หัวหน้าครัวเรือน.....คน
- สมาชิกสมทบ.....คน
- สมาชิกประเภทองค์กร/กลุ่มในชุมชน.....กลุ่ม

3. จำนวนเงินที่สมาชิกได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชน ในรูปของ การถือหุ้น / การออม / ค่าธรรมเนียม / เงินบริจาค หรือให้เปล่า ในปัจจุบันมีดังนี้

- เงินออม / เงินถือหุ้น เป็นเงิน.....บาท
- ค่าธรรมเนียม เป็นเงิน.....บาท
- เงินบริจาค/ให้เปล่า เป็นเงิน.....บาท
- เงินอื่น ๆ คือ..... เป็นเงิน.....บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น เป็นเงิน.....บาท

4. การเปิดบัญชีเงินฝากกับธนาคารออมสิน

- ยังไม่ได้เปิดบัญชี
- เปิดบัญชีแล้ว เลขที่บัญชี.....ธนาคารออมสินสาขา.....
- วันที่เปิดบัญชี.....
- จำนวนเงินฝากคงเหลือ ณ ปัจจุบัน เป็นเงิน.....บาท

5. หมู่บ้าน/ชุมชน มีความร่วมมือหรือเชื่อมโยงในการพัฒนากับหมู่บ้าน/ชุมชน หรือ เครือข่ายอื่น นอกหมู่บ้าน/ชุมชนหรือไม่

ยังไม่มี

มี ได้แก่ -หมู่บ้าน/ชุมชน/เครือข่าย.....

กิจกรรมที่ร่วมกันดำเนินงาน.....

ส่วนที่ 5 แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุน เป็นวงเงิน 1,000,000 บาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

1. วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ให้มีการกระจายผลประโยชน์อย่างทั่วถึง มี ดังนี้.....

2. วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง มี ดังนี้.....

กองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง จะให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อกิจกรรมอะไรบ้าง

ลำดับ ที่	กิจกรรมที่ให้กู้ยืม	วงเงินกู้ยืม (บาท)	อัตราดอกเบี้ย (ร้อยละต่อปี)	ระยะเวลาชำระคืน (เดือน/ปี)	ข้อกำหนดหรือ เงื่อนไขสำคัญ

4. หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเงินกู้ จะพิจารณาถึง

5. วิธีการในการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้ วิธีดังนี้

6. วิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้ ประกอบด้วย

7. วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้คืนเงินต้น และดอกเบี้ยเงินกู้คืน ตามสัญญาคือ

8. แนวทางในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ในด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนใน หมู่บ้าน/ชุมชน มีแนวทาง ดังนี้

9. ข้อคิดเห็นอื่น ๆ ในการบริหารกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

1.....

10. การประเมินความพร้อมในหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง

มั่นใจว่าหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพร้อมรับการสนับสนุนเงินจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ยังไม่มั่นใจว่าหมู่บ้าน/ชุมชน มีความพร้อมรับการสนับสนุนเงินจัดสรรจากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เนื่องจาก

1.....

10.1 จากปัญหาและความไม่มั่นใจข้างต้น คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมืองสามารถดำเนินการแก้ไขปรับปรุงได้เองหรือใช้เครือข่ายร่วมกันแก้ไขปรับปรุงในเรื่องใดบ้าง

1.....

10.2 รัฐบาลจะต้องให้การสนับสนุนด้านวิชาการในส่วนที่เกี่ยวกับเรื่องใด

1.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าได้ประเมินและให้ข้อมูลตามความเป็นจริงทุกประการ

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

(.....) (.....)

ประธาน

รองประธาน

ลงชื่อ..... ลงชื่อ.....

(.....) (.....)

เลขานุการ

กรรมการ

ลงชื่อ.....

(.....)

กรรมการ

(แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน/ชุมชนเมือง (กทบ.2) 2544 : 1-11)

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียดสละ เอื้ออาทร และเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบการเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน มีดังต่อไปนี้

1. ที่ตั้งของกองทุน เลขที่ 118 หมู่ที่ 2 บ้านพลกรัง ต.พลกรัง อ.เมือง จ.นครราชสีมา 30000

2. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- (2) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- (3) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 1. เป็นคนมีความซื่อสัตย์
 2. เป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
 3. เป็นคนไม่มัวเมาในสิ่งอบายมุข
 4. เป็นคนรู้จักสามัคคี
- (4) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม 4 ประการ คือ
 1. เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ
 2. เป็นคนเก่งคิด คิดสร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
 3. เป็นคนเก่งงาน ขยันการงาน และมีความรับผิดชอบหน้าที่การงาน
 4. เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุก ๆ คน

3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล
- (2) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุน
- (3) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (4) เงินรับฝาก
- (5) เงินค่าหุ้น
- (6) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนได้รับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระ คัด พันอื่นใด

4. คุณสมบัติของสมาชิก

- (1) เป็นผู้ที่มิใช่ทะเบียนบ้านหรือพักอาศัยในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 เป็นระยะเวลา ไม่น้อยกว่าหกเดือน
- (2) เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบด้วยหลักการของกองทุน และสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (3) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- (4) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- (5) อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

(6) มีหุ้นอย่างน้อย 1 หุ้น แต่ต้องไม่เกิน 25 หุ้น

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- (2) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามคุณสมบัติที่กล่าวมาแล้ว สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเข้าเป็นสมาชิกของกองทุนได้

(3) คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้พิจารณาว่า จะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาคุณสมบัติ จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า 20 บาท ค่าหุ้น ภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

6. สมาชิกขาด หรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย
- (2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- (4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้ร่วมประชุม
- (5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์ หรือไม่ให้ความช่วยเหลือหรือร่วมมือกับกองทุน ไม่ว่าด้วยประการใด
- (6) จงใจปิดบังความจริงอันควรแจ้งให้ทราบในใบสมัครสมาชิก
- (7) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้ระบุไว้
- (8) มีลักษณะ หรือคุณสมบัติไม่ตรงกับคุณสมบัติของสมาชิก
- (9) ขาดประชุมเกิน 3 ครั้ง ติดต่อกัน

สมาชิกผู้ไม่มีหนี้สินหรือภาระผูกพันใด ๆ กับกองทุน ทั้งในฐานะผู้กู้ หรือผู้ค้ำประกัน อาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุน ได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือต่อคณะกรรมการกองทุน เพื่อพิจารณาอนุญาต และให้ขาดจากสมาชิกภาพในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต และผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพอาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ก็ได้

7. การอนุมัติเงินกู้

สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน และมีวงเงินให้ผู้กู้รายหนึ่งในวงเงินไม่เกิน สองหมื่นบาท

ในกรณีที่ คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้

การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับ คณะกรรมการกองทุน ตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด และต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวน สองคน เป็นผู้ค้ำประกัน

8. อัตราดอกเบี้ย

- (1) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ .50 บาท (ห้าสิบสตางค์) ต่อเดือน หรือ 6 บาท/ปี
- (2) อัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละ 4 บาท/ปี

9. การชำระคืนเงินกู้

เงินกู้ประเภทการพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลา หนึ่งปี ส่วนเงินกู้ประเภทบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน (4 เดือน)

10. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี

เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุน ได้ปิดบัญชีตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองโดยทั่วไปแล้ว ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมาจัดสรรได้ ดังนี้

- (1) เป็นเงินปันผลค่าหุ้น ในอัตราร้อยละ 20
- (2) เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการกองทุน ในอัตราร้อยละ 20
- (3) เป็นเงินประกันความเสี่ยงในอัตราร้อยละ 20
- (4) เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก คนจน ผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้าน และเป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน ในอัตราร้อยละ 10
- (5) เงินสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละ 30

(ระเบียบกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 2544)

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการกองทุนจะต้องดำเนินการตามระเบียบคณะกรรมการ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 หมวด 7 การกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอเงินจากกองทุนต้องจัดทำคำขอกู้โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน โดยให้ยื่นคำขอกู้ดังกล่าวต่อคณะกรรมการกองทุน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาเงินกู้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด

2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินจำนวน สองหมื่นบาท การอนุมัติเงินกู้ฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสมและจำเป็น
3. ให้ผู้ขอกู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ เปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคาร และแจ้งหมายเลขบัญชีออมทรัพย์ให้คณะกรรมการกองทุนรับทราบโดยเร็ว
4. คณะกรรมการกองทุนอาจเรียกหลักประกันเงินกู้ ไม่ว่าจะเป็นบุคคลหรือทรัพย์สินตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กองทุนกำหนด
5. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ย หรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอน และปิดประกาศอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนดังกล่าวอย่างเปิดเผย
6. การกำหนดระยะเวลาชำระคืนเงินกู้ ให้คณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามความเหมาะสม การชำระคืนเงินกำหนดระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปี นับแต่วันที่ทำสัญญา
7. ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาไม่ชำระคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ย ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับ (ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี , สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี : 2544)

กองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีเกณฑ์
สำหรับการพิจารณาเงินกู้ ดังต่อไปนี้

(1) การอนุมัติเงินกู้

สมาชิกที่ประสงค์จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน และมีวงเงินให้ผู้กู้รายหนึ่งในวงเงินไม่เกิน สองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้รายใดเกินกว่าสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุนจะเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้ การอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

ลักษณะโครงการ สมาชิกที่ประสงค์จะยื่นคำขอกู้เงินประเภท การพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ต้องมีลักษณะหรือคุณสมบัติ คือ เป็น โครงการที่ต้องสามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาดและสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน ส่วนประเภทบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็น หรือมีประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นควร แต่จะให้ผู้กู้เงินเพื่อการสุรุ่ยสุราย หรือการเก็งกำไรไม่ได้ และในวงเงินรายละไม่เกิน สามพันบาท

(2) การทำสัญญา และหลักประกันเงินกู้

เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุนตามแบบและเงื่อนไขที่กำหนด และต้องใช้สมาชิกของกองทุนจำนวน สองคนเป็นผู้ค้ำประกัน

(3) อัตราดอกเบี้ย

อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ร้อยละ .50 บาท (ห้าสิบบatang) ต่อเดือน หรือ 6 บาท/ปี ในส่วนของอัตราดอกเบี้ยเงินฝาก ร้อยละ 4 บาท/ปี

(4) การชำระคืนเงินกู้

เงินกู้ประเภทการพัฒนาอาชีพ การสร้างงาน การสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินคืนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาหนึ่งปี ส่วนเงินกู้ประเภทบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และจำเป็นเร่งด่วน ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินกู้เต็มจำนวนพร้อมดอกเบี้ยภายในระยะเวลาไม่เกินหนึ่งร้อยยี่สิบวัน (4 เดือน)

(5) ค่าปรับ ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ให้ผู้กู้และคนค้ำประกัน สองคน เสียเบี้ยปรับ ในอัตราร้อยละเท่าตัวต่อเดือน เว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาตให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบชีพพีโมเดล

รูปแบบของการประเมินแบบ ชีพพีโมเดล (CIPP Model)

แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้นแต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการอีกด้วย โดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่น จุดด้อยของการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมแผนการประชุมได้ทันทั่วทั้ง และมีการประเมินรวมสรุปหลังโครงการประชุมสิ้นสุดแล้ว เพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการประชุมแบบจำลองที่เหมาะสม ที่จะใช้เป็นกรอบความคิด ในการประเมินแบบชีพพีโมเดล จึงเป็นที่นิยมใช้ ทั้งนี้เพราะนักประเมินจะได้ข้อดี ข้อบกพร่อง และประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมาก ทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่าย สะดวกในการปฏิบัติ จึงเป็นที่นิยมกว้างขวาง

แบบจำลองแบบชีพพีโมเดลจะประเมินในด้านต่าง ๆ และมีรายละเอียด ดังนี้ คือ

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation : C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินการโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนิน โครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการของการดำเนินการโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมิน เพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินการ ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ให้การดำเนินการ ช่วงต่อไป มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีการบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมิน เพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของ การ ยូบ เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

(รวบรวมบทความทางการประเมินโครงการ ศาสตราจารย์ ดร.สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ บรรณาธิการ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2544 : 221-234)

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ตามที่รัฐบาลมีนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีปรัชญาในการสร้างจิตสำนึกความเป็นชุมชนและท้องถิ่น โดยหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นผู้กำหนดอนาคต และจัดการบริหารหมู่บ้านและชุมชน ให้เป็นคุณค่าและภูมิปัญญาของตนเอง เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนอย่างยั่งยืน สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จึงเห็นสมควรให้มีการสนับสนุนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง จัดตั้ง “โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง” โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการและการประเมินโครงการ

ข้อดีของโครงการฯ

1. สร้างรายได้ สร้างโอกาสให้กับบัณฑิตที่ว่างงาน ให้ได้มีงานทำ เพราะโครงการเป็นลักษณะให้ทุน โดยให้เดือนละ 6,360 บาท
2. บัณฑิตได้สำเร็จการศึกษา ประกาศนียบัตรบัณฑิตหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ และสามารถรายวิชาที่ได้ศึกษาแล้วไปใช้เป็นหน่วยกิตสมทบในการศึกษาต่อระดับปริญญาโทได้

3. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยใช้ความรู้ที่บัณฑิตได้ศึกษาตามหลักสูตร เข้าไปช่วยให้คำแนะนำในการปฏิบัติงาน
4. บัณฑิตมีบทบาทในการพัฒนาหมู่บ้านและชุมชนเมือง
5. มีการติดตามรายงานผลการดำเนินงานจากบัณฑิตในการบริหารจัดการกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ถึงความก้าวหน้าของกองทุน และบริบทของชุมชน
6. ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง รวมทั้งข้อมูล ของหมู่บ้าน และชุมชนเมืองที่เป็นระบบมีประสิทธิภาพ

ข้อเสียของโครงการฯ

1. ตามโครงการฯ มีระยะเวลา 10 เดือน แต่ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กำหนดระยะเวลาคืนเงินลงทุนงวดแรกถึง 1 ปี ซึ่งบัณฑิตหมดสัญญาของโครงการก่อน ทำให้บัณฑิตติดตามผลการดำเนินงานและการจัดการบริหารงานของกองทุนไม่ได้ บัณฑิตจึงไม่สามารถช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของกองทุนได้เท่าที่ควร จึงเห็นควรให้มีการเพิ่มระยะเวลาของโครงการ ฯ ต่อ ไปอีก
2. ระยะเวลาในการให้ทุนแก่บัณฑิต มีเพียง 10 เดือน ซึ่งทำให้บัณฑิตมีระยะเวลาจำกัด ในการที่จะช่วยเหลือคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนาบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ได้อย่างเต็มที่
3. ตามหลักสูตรการจัดการและการประเมินโครงการ บัณฑิตอาจได้รับความรู้ได้ไม่เพียงพอ เพราะเนื่องจากการจัดการสอนในชั้นเรียนขนาดใหญ่และมีเวลาเรียนจำกัดทำให้นักศึกษาบางส่วนไม่สามารถซักถามหรือ ทำความเข้าใจกับบทเรียนได้ทัน ส่งผลต่อ ความรู้ ความเข้าใจที่ไม่ครบถ้วน และนำความรู้ไปใช้ปฏิบัติงานในพื้นที่ และช่วยช่วยเหลือคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในการพัฒนากองทุนหมู่บ้านให้มีประสิทธิภาพ บริหารจัดการกองทุน ได้ไม่เต็มที่

9. เอกสารหลักวิชาอื่น ๆ

9.1 ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ความถูกต้องน่าเชื่อถือของผลการวิจัยมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับสิ่งใด เป็นคำถามที่มักได้ยินได้ฟังเสมอ มีคำกล่าวที่ว่า “เหตุและปัจจัยที่ดีย่อมนำไปสู่ผลที่ดีด้วย” สามารถนำมาเป็นกรอบในการตอบคำถามดังกล่าวได้ เนื่องจาก การวิจัยเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เทคนิค วิธีการที่มีความสอดคล้อง

คล้องสัมพันธ์กัน ทุกขั้นตอนมีความสำคัญที่ทำให้ได้ผลการวิจัยออกมา ตามที่ต้องการทั้งสิ้น แต่สิ่งหนึ่งที่มีน้ำหนักต่อความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย สิ่งนั้นคือ ข้อมูล ทั้งนี้เพราะว่า ข้อมูล คือ เหตุหรือปัจจัยเริ่มต้นที่จะนำไปสู่ผล คือ ผลการวิจัย ดังนั้น ถ้าข้อมูลดี ผลการวิจัยย่อมดี และมีความน่าเชื่อถือไปด้วย ข้อมูลที่ดีย่อมเกิดจากเครื่องมือวัดหรือเครื่องมือเก็บข้อมูลที่ดี

ข้อมูล (Data) คือ ค่าหรือคุณลักษณะของตัวแปรที่ผู้วิจัยใช้ในการศึกษาปัญหาใดปัญหาหนึ่ง โดยค่าหรือคุณลักษณะเหล่านั้นจะถูกนำมาวิเคราะห์ หรือรวบรวมเป็นข้อสรุป หรือข้อยุติของปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อใช้ลักษณะของข้อมูลเป็นเกณฑ์ จะแบ่งข้อมูลออกได้ 2 ชนิด คือ

- 1) ข้อมูลเชิงปริมาณ
- 2) ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีหลายชนิด ผู้วิจัยสามารถเลือกใช้ให้เหมาะสมกับการเก็บข้อมูล สำหรับการศึกษาค้นคว้า การนำเครื่องมือวิจัยไปใช้ผู้วิจัยต้องศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของตัวแปรประเภทของข้อมูล เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยอาจแบ่งตามลักษณะการใช้งาน สามารถแบ่งออกได้ 2 ประเภท คือ

- 1) เครื่องมือวัดที่ใช้กับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์
- 2) เครื่องมือวัดทางสังคมศาสตร์ อาจแบ่งได้คือ
 - การสังเกต
 - การสัมภาษณ์
 - แบบสอบถามและแบบสำรวจ

(ชุดวิชาการวิจัยชุมชน สำนักมาตรฐานการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545 : 179-184)

9.2 ตัวชี้วัด (Indicators)

ในการดำเนินการโครงการใด ๆ นั้นผู้บริหารโครงการผู้ปฏิบัติงานโครงการหรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ จะมีความต้องการที่จะทราบว่า รู้ได้อย่างไรว่าโครงการที่ตนเองรับผิดชอบประสบความสำเร็จ ดังนั้นจำเป็นจะต้องมีการกำหนดระดับของการปฏิบัติงานที่บ่งชี้ว่าการดำเนินโครงการนั้น ๆ ได้บรรลุผลสำเร็จแล้ว

ตัวชี้วัด หมายถึง ข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการประเมินหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษานั้น จะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์นั้น จะมีสภาพหรือคุณลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรมอย่างไร ซึ่งตัวชี้วัดจะมีทั้งในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงปริมาณ และในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงคุณภาพ

ขั้นตอนของการสร้างและพัฒนาตัวชี้วัด

1. การกำหนดตัวชี้วัด

การกำหนดตัวชี้วัดเป็นขั้นตอนของการนำจุดประสงค์ของโครงการ หรือประเด็นในการประเมินมาวิเคราะห์เพื่อค้นหาตัวแปรที่สำคัญที่จะนำมาสร้างตัวชี้วัด ได้อย่างสอดคล้องกับจุดประสงค์ของโครงการหรือประเด็นที่ต้องการประเมิน

2. การวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัด

การวางแผนเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับตัวชี้วัดเป็นขั้นตอนของการจำแนกประเภทและลักษณะของตัวชี้วัดที่ได้ โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิในการนำมาเพื่อกำหนดตัวชี้วัด

3. การกำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัด

การกำหนดเกณฑ์ของตัวชี้วัด เป็นขั้นตอนของการกำหนดเกณฑ์ที่แสดงระดับคุณภาพหรือระดับความพึงพอใจของตัวชี้วัดว่าจะมีลักษณะเป็นอย่างไรทั้งในลักษณะของเชิงปริมาณหรือเชิงคุณภาพ

การกำหนดค่าตัวชี้วัด

ในการกำหนดค่าตัวชี้วัด สามารถจำแนกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การกำหนดค่าของตัวชี้วัดในเชิงปริมาณ เป็นการกำหนดค่าตัวชี้วัดที่เป็นตัวเลขโดยใช้ค่าสถิติอย่างง่าย ๆ อาทิ ร้อยละ อัตราส่วน จำนวน หรือค่าเฉลี่ย เป็นต้น

2. การกำหนดค่าของตัวชี้วัดในเชิงคุณภาพ เป็นการกำหนดค่าตัวชี้วัดในลักษณะของข้อความที่ระบุความคิดเห็น ความสอดคล้อง ความเหมาะสมตามความคิดเห็นของรายบุคคล หรือกลุ่มบุคคล ซึ่งในบางกรณีอาจจะต้องแปลงการกำหนดค่าในเชิงคุณภาพเป็นเชิงปริมาณให้อยู่ในรูปของร้อยละ หรืออัตราส่วนระหว่างสิ่งที่ต้องการได้

(ชุดวิชาการประเมินเพื่อพัฒนา สำนักมาตรฐานการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545 : 66-69)

ในการประเมินโครงการ ต้องมีข้อมูล และตัวชี้วัดเป็นสำคัญ จึงนำหลักวิชา เนื้อหาของ ข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ และเนื้อหาของตัวชี้วัด การกำหนดค่าตัวชี้วัด มาประกอบเพื่อทราบเนื้อหาสาระได้ครบถ้วน และเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติจริงในการประเมินโครงการ

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการของ สารนิพนธ์ เรื่อง “การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา กองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา” มีวิธีดำเนินการ 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. วิธีการประเมินโครงการ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ
4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล

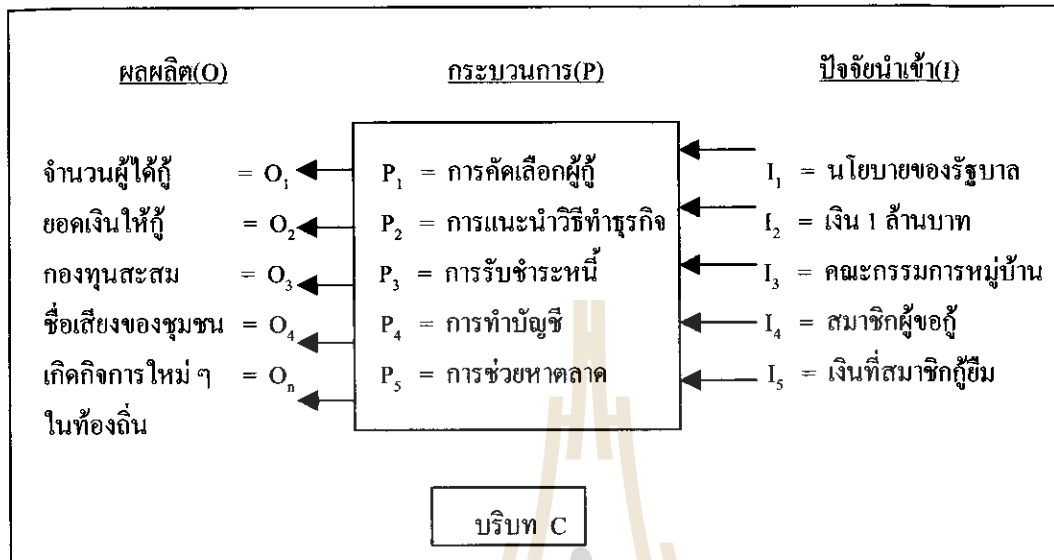
1. วิธีการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นการประเมินเชิงระบบ รูปแบบของการประเมินที่ใช้คือ แบบ ซิปป์โมเดล (CIPP Model) โดยวิเคราะห์ องค์ประกอบ ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามรูปแบบ โดยมี บริบทชุมชนหรือสภาพแวดล้อม , ปัจจัยนำเข้า , กระบวนการดำเนินงาน , และผลผลิตที่ได้ ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในครั้งนี้ สามารถแบ่งได้เป็น 2 หน่วยระบบ ได้แก่

1. หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
2. หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

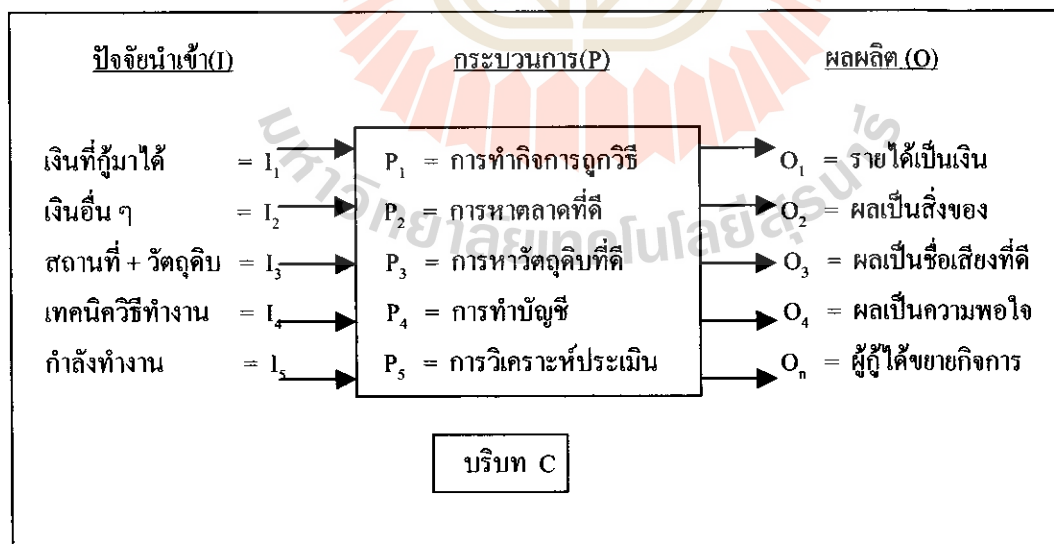
ซึ่งในแต่ละหน่วยระบบ สามารถแสดงเป็นแผนภาพได้ ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 แสดง หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้

หน่วยระบบ A : หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้ ได้จำแนกองค์ประกอบของหน่วยระบบ A แบ่งได้ดังนี้ คือ บริบทสภาพแวดล้อม, ปัจจัยนำเข้า, กระบวนการ, ผลผลิต

แผนภาพที่ 2 แสดง หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้แต่ละราย

หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้แต่ละราย ได้จำแนกองค์ประกอบของหน่วยระบบ B แบ่งได้ดังนี้ คือ บริบทสภาพแวดล้อม, ปัจจัยนำเข้า, กระบวนการ, ผลผลิต

2. ประชากร และ กลุ่มตัวอย่าง

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ “ประชากรทั้งหมดของกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา”

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยหมายถึง ตัวแทนของประชากรที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษา ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กลุ่มตัวอย่างหรือตัวแทนของประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ “สมาชิกกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ที่กู้ยืม และมีคุณสมบัติ ตรงตามที่ผู้วิจัยต้องการ”

3. ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

ตัวชี้วัด (Indicators) หมายถึง ข้อความที่แสดงหรือระบุประเด็นที่ต้องการประเมินหรือตัวแปรที่ต้องการศึกษานั้น จะบรรลุผลสำเร็จตามเกณฑ์นั้น จะมีสภาพหรือคุณลักษณะที่ค่อนข้างเป็นรูปธรรมอย่างไร ซึ่งตัวชี้วัดจะมีทั้งในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงปริมาณ และในส่วนที่แสดงลักษณะในเชิงคุณภาพ ตัวแปรและตัวชี้วัดที่ใช้ในการประเมินโครงการ

โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองโดยภาพรวมตามแนวคิดเชิงระบบประกอบไปด้วย 2 หน่วยระบบ ดังนี้

1. หน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้
2. หน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจการของผู้กู้แต่ละราย

ดังนั้นในการกำหนดตัวชี้วัดเพื่อที่จะประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งได้รายการตัวชี้วัด ของแต่ละหน่วยระบบ คือ

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ A มีจำนวน 4 หมวดคือ

1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator) ตัวชี้วัดบริบทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน, ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) ความยากจนของประเทศ

- 2) นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)
- 3) ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
- 4) สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
- 5) ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- 6) บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท
- 7) ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านและชุมชน สภาพป่า และหนองน้ำ สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้านและชุมชน ประกอบไปด้วย

- 1) ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านและชุมชน
- 2) สภาพปัจจุบัน
- 3) ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้านและชุมชน
- 4) ด้านวัฒนธรรม
- 5) ข้อมูลด้านอื่น ๆ เช่น
 - ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็ง

2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator) ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้

- 1) นโยบายของรัฐบาลด้านการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น
- 2) เงิน 1 ล้านบาท
- 3) คณะกรรมการหมู่บ้าน
- 4) สมาชิกผู้ขอกู้

3. ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator) ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้

- 1) การคัดเลือกผู้กู้
- 2) การแนะนำวิธีทำธุรกิจ
- 3) การรับชำระหนี้
- 4) การทำบัญชี

4. ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

4.1 ผลโดยตรง ตัวแปร ได้แก่

- 1) จำนวนผู้กู้
- 2) ยอดเงินให้กู้

4.2 ผลกระทบโดยตรง ตัวแปร ได้แก่

- 1) จำนวนผู้ที่กู้ได้
- 2) จำนวนทุนสะสมของหมู่บ้าน
- 3) การขยายกิจการของผู้กู้

4.3 ผลกระทบทางอ้อม ตัวแปร ได้แก่

- 1) กองทุนหมู่บ้านมีศักยภาพและความเข้มแข็ง
- 2) ท้องถิ่นมีเครือข่ายการเรียนรู้

ตัวชี้วัดของหน่วยระบบ B มีจำนวน 4 หมวด คือ

1. ตัวชี้วัดบริบท (Context Indicator) ตัวชี้วัดบริบทของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

1.1 บริบทระดับประเทศ เช่น สภาพของดิน, ป่าไม้ สภาพศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) ความยากจนของประเทศ
- 2) นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)
- 3) ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ
- 4) สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน
- 5) ความเดือดร้อนและการเป็นหนี้สินของประชาชน
- 6) บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท
- 7) ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น เช่น สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้านและชุมชน สภาพป่า และหนองน้ำ สภาพที่ดินทำกินของชาวบ้านในหมู่บ้านและชุมชน ประกอบไปด้วย

- 1) ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านและชุมชน
- 2) สภาพปัจจุบัน
- 3) ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้านและชุมชน
- 4) ด้านวัฒนธรรม
- 5) ข้อมูลด้านอื่น ๆ เช่น

- ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็ง

1.3 ตัวชี้วัดบริบทเฉพาะตัว ประกอบไปด้วยตัวแปรดังต่อไปนี้

- 1) ความรู้ความสามารถของผู้กู้และครอบครัว

- 2) อาชีพหลักของผู้กู้
 - 3) รายได้ของครอบครัว
 - 4) ประสบการณ์ในการดำเนินกิจการ
2. ตัวชี้วัดปัจจัยนำเข้า (Input Indicator) ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้
- 1) เงินที่กู้มาได้
 - 2) เงินอื่น ๆ
 - 3) สถานที่และวัตถุดิบ
 - 4) กำลังทำงาน
3. ตัวชี้วัดกระบวนการ (Process Indicator) ประกอบไปด้วยตัวแปรดังนี้
- 1) การทำกิจการถูกวิธี
 - 2) การหาตลาดที่ดี
 - 3) การทำบัญชี
4. ตัวชี้วัดผลผลิต (Product Indicator) แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้
- 4.1 ผลโดยตรง ตัวแปร ได้แก่
 - 1) รายได้เป็นเงิน
 - 2) ผู้กู้ได้ผลผลิตเป็นสิ่งของ
 - 4.2 ผลกระทบโดยตรง ตัวแปร ได้แก่
 - 1) ผู้กู้ได้ขยายกิจการ
 - 2) ผู้กู้ได้ทำกิจกรรมด้วยเทคนิควิธีที่ดีขึ้นอันเนื่องมาจากการได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
 - 4.3 ผลกระทบทางอ้อม ตัวแปร ได้แก่
 - 1) ผู้กู้มีการพึ่งตนเอง
 - 2) การกลับคืนถิ่นของประชาชน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการ

เครื่องมือที่นำมาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษา เป็นเครื่องมือทางสังคม-ศาสตร์ ได้แก่

1. การสังเกต ได้แก่ การเฝ้าสังเกตพฤติกรรมของบุคคลกลุ่มตัวอย่าง และบันทึกข้อมูลที่ทำการศึกษา เพื่อรวบรวมข้อมูลไว้ เช่น สังเกตคณะกรรมการและสมาชิกในหมู่บ้านในเวลาที่เรียก

ประชุม หรือจัดเวทีประชาคม ว่าให้ความสำคัญมากน้อยเพียงใด มีการเข้าร่วมประชุมหรือไม่ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นการสนทนาอย่างมีจุดหมายตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ เช่น การสัมภาษณ์ คณะกรรมการและสมาชิกในการเก็บข้อมูลในการทำ บร.1 - บร.12 ฯลฯ

3. การศึกษาเอกสาร เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล จากเอกสารเดิมที่ได้บันทึกไว้ก่อนแล้ว และนำมาวิเคราะห์ศึกษาเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการทราบ เช่น ศึกษาเอกสารจาก ข้อมูล จปฐ. , กชช. 2 ค. ,และเอกสารที่อยู่ในตำบล และหมู่บ้าน

4. การจัดเวทีประชาคมชาวบ้าน หรือการประชุมชาวบ้าน เป็นการประชุมเพื่อปรึกษาหารือ กันต่าง ๆ เพื่อสรุปผลและลงมติเห็นชอบของการประชุมแต่ละครั้ง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบรายงานต่าง ๆ (บร.1 – บร.12) คือ

- 1) แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)
- 2) แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)
- 3) แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคิดที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 4) แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)
- 5) แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผล การจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 6) แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)
- 7) แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)
- 8) แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)
- 9) แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)
- 10) แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)
- 11) แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกรายกรณี)
- 12) แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นกระบวนการที่มีขั้นตอนเริ่มต้น ตั้งแต่การระบุประเด็นที่ต้องการเก็บรวบรวม การจัดลำดับข้อมูลอย่างเป็นระบบ ด้วยวิธีการและหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนแน่นอน และมีการกำหนดตัวชี้วัดของประเด็นที่ต้องการประเมิน ซึ่งข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มีทั้งในเชิงปริมาณที่เป็นตัวเลข และเชิงคุณภาพที่เป็นการบรรยายลักษณะของข้อมูลในรูปของข้อความ

การเก็บรวบรวมข้อมูล คือการเก็บรวบรวมข้อมูลจากสถานการณ์จริง ซึ่งก่อนจะออกเก็บรวบรวมข้อมูลจะต้องมีการวางแผนและเตรียมการวิธีการดำเนินการ เพื่อที่จะได้ข้อมูลได้อย่างครบถ้วน และต้องมีการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ให้มีคุณภาพและสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และเชื่อถือได้ เมื่อเครื่องมือมีความเชื่อมั่นและมีความน่าเชื่อถือแล้ว ก็สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยกำหนดประชากรกลุ่มตัวอย่างตามเกณฑ์และเงื่อนไข โดยเลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสม เช่น ต้องการทราบคุณภาพชีวิต ต้องใช้เครื่องมือการเก็บรวบรวมข้อมูลวิธี การสัมภาษณ์ และการสังเกต เป็นต้น

การเก็บรวบรวมข้อมูล ตามแบบรายงานต่าง ๆ (บร.1 – บร.12) ใช้เครื่องมือที่เหมาะสมในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ

- (1) แบบรายงาน บร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน) ใช้เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (2) แบบรายงาน บร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน) ใช้เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (3) แบบรายงาน บร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะชีวิตที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) ใช้เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (4) แบบรายงาน บร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน) ใช้เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (5) แบบรายงาน บร.5 (แบบรายงานผล การจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) ใช้เครื่องมือ แบบจัดเวทีประชุม และแบบสังเกต ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (6) แบบรายงาน บร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่ม ผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง) ใช้เครื่องมือ แบบจัดเวทีประชุม และแบบสังเกต ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (7) แบบรายงาน บร.7 (แบบรายงานผล การสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน) ใช้เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- (8) แบบรายงาน บร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์) ใช้

เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ และแบบศึกษาเอกสาร ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(9) แบบรายงาน บร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์) ใช้เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(10) แบบรายงาน บร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน) ใช้เครื่องมือ แบบจัดเวทีประชุม และแบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(11)แบบรายงาน บร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกกรณี) ใช้เครื่องมือ แบบสัมภาษณ์ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

(12)แบบรายงาน บร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน) ใช้เครื่องมือ แบบจัดเวทีประชุม และแบบสังเกต ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล เป็นกระบวนการนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาจัดกระทำให้เป็นระบบระเบียบ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนของการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลทั้งหมดที่จัดเก็บได้ จัดเป็นหมวดหมู่ของข้อมูลตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ประมวลผล ตีความ สรุปประเด็นสำคัญ และเรียบเรียงเพื่อนำเสนอ ตามหัวข้อ ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมินโครงการ โดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 3 ประการ อันได้แก่
 - 4.1 เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - 4.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - 4.3 เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

ผลการติดตามประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย การรายงานข้อมูลที่ได้ตามกรอบความคิดทฤษฎี ซิฟพีโมเดล (CIPP Model) และการรายงานตามวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์แต่ละประการ ซึ่งมี 4 ตอน ดังนี้

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน
2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม
3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้
4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ 3 ประการ อันได้แก่
 - 4.1 เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - 4.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
 - 4.3 เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

1. ผลการประเมินบริบทชุมชน

1.1 บริบทระดับประเทศ ได้แก่

1) ความยากจนของประเทศ

ปัญหาส่วนใหญ่ของประชาชนในประเทศ คือ ปัญหาความยากจน ที่เป็นปัญหามาช้านาน และมีที่มาของความยากจน ดังนี้

- ไม่มีปัจจัยในการผลิตและปัจจัยการยังชีพที่เหมาะสม เช่น ไม่มีที่ดินทำกิน ไม่มีเงินลงทุนและต้องกู้ยืมมาลงทุน ไม่มีอุปกรณ์การผลิตของตนเอง เป็นต้น
- ไม่ได้รับการศึกษา การอบรมความรู้เพิ่มเติม ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต การทำงาน วิถีชีวิตส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าครอบครัวได้รับการศึกษาน้อย ทำให้ประกอบอาชีพหารายได้แก่ครอบครัวได้น้อย
- เป็นผู้ที่อยู่ในฐานะที่ว่างงาน , ขราภาพ , พิกัด ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ทำให้เพิ่มภาระให้แก่ครอบครัว จึงเป็นเหตุทำให้มีค่าใช้จ่ายในการดูแลมากขึ้น

- เป็นผู้เสียเปรียบในระบบโครงสร้างเศรษฐกิจและสังคม ในด้านการผลิตและการบริโภค เช่น การทำงานแข่งในระบบทุนนิยมสู้เขาไม่ได้ เพราะเป็นผู้ประกอบการขนาดเล็กกว่า มีทุนน้อยกว่า มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการผลิตและการตลาดน้อยกว่า ทำให้เกิดภาวะการขาดทุน จึงเป็นต้นเหตุให้เกิดการล้มละลาย ส่วนในด้านการใช้ชีวิตการบริโภค ก็ไม่สามารถปรับตัวได้ทันไม่รู้จักประหยัด และบริโภคสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ เช่น เหล้า บุหรี่ หรือยาเสพติด โครงสร้างเช่นนี้เป็นการซ้ำเติมให้ผู้มีรายได้น้อยอยู่แล้ว ยิ่งก่อให้เกิดความยากจนยิ่งขึ้น

ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาความยากจนเป็นปัญหาคู่สังคมไทยมาช้านาน แม้ว่ารัฐบาลจะสนับสนุนและพยายามกำหนดนโยบายต่าง ๆ มาช่วยเหลือประชาชน และแก้ไขปัญหาคความยากจนที่เกิดขึ้น ก็ยังปรากฏว่า มีประชาชนที่มีความยากจนอยู่ในประเทศจำนวนมาก ทั้งในชุมชนเมืองและในท้องถิ่นชนบท

(www. Thaitopic.com)

2) นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม และวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม

(SMEs)

การดำเนินของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีความสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร นายกรัฐมนตรี ต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2544 นโยบายที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง ได้แก่

1. นโยบายการสร้างรายได้ เป็นการแก้ปัญหาหนี้สินของประเทศด้วยการสร้างรายได้ โดยเน้นการสร้างรายได้ทุกระดับ โดยส่งเสริมแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงตามศักยภาพของชุมชน ส่งเสริมการรวมตัวเพื่อดำเนินเศรษฐกิจระดับชุมชน เร่งรัดพัฒนาผู้ประกอบการ คู่ตลาดทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เพื่อสร้างเสริมรายได้ให้กับประชาชนอย่างเป็นระบบ โดยมีแนวนโยบายครอบคลุม 3 ด้าน คือ

- ด้านการเกษตร คือ การฟื้นฟูและเสริมสร้างความเข้มแข็งของเกษตรกร โดยการปรับโครงสร้างด้านสินเชื่อ การส่งเสริมการทำเกษตรผสมผสาน และส่งเสริมให้เกษตรกรมีที่ดินทำกินโดยการพัฒนาการตรวจสอบคุณภาพ มาตรฐาน และส่งเสริมการประมงชายฝั่ง

- ด้านอุตสาหกรรม คือ ปรับโครงสร้างการผลิตในภาคอุตสาหกรรม โดยคำนึงถึงทรัพยากรธรรมชาติที่กะมีอยู่ภูมิปัญญาไทย ศักยภาพทางการผลิตและการตลาด เสริมสร้างให้

มีการพัฒนาอุตสาหกรรมพื้นฐาน พัฒนาบุคลากรและแรงงาน ส่งเสริมพัฒนาอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมให้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาภาคอุตสาหกรรมของประเทศ ส่งเสริมบทบาทของสถาบันการเงิน สนับสนุนให้เกิดผู้ประกอบการใหม่ ๆ

- ด้านบริการและการท่องเที่ยว คือ ส่งเสริมคุณภาพและมาตรฐานในการให้บริการ โดยพัฒนาภาคบริการจากการปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน จัดหน่วยงานและองค์กร เพื่อให้มีการใช้ศักยภาพบริการอย่างเต็มที่ รวมทั้งเร่งรัดพัฒนาผู้ประกอบการด้านบริการให้มีความรู้ ส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยการเร่งฟื้นฟูระดับความสัมพันธ์ และความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน

2. นโยบายด้านพาณิชย์และเศรษฐกิจระหว่างประเทศ มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาเครือข่ายการค้าเข้าสู่ระดับโลก ด้วยการผลักดันให้มีการแข่งขันเสรีเวทีการค้าระหว่างประเทศ ส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าสินค้า รวมทั้งส่งเสริมพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ นโยบายที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยตรง คือ การส่งเสริมให้ธุรกิจค้าปลีกขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถดำรงอยู่ และปรับตัวรองรับการแข่งขันเปิดเสรีด้านการค้าและบริการได้

ผู้วิจัย พบว่า นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรม และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นสิ่งที่รัฐบาลแสดงเจตนารมณ์ ยุทธศาสตร์และนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งมั่นจะสร้างเสถียรภาพและความมั่นคงในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศ เพื่อประโยชน์สุขของประเทศ

(ชุดวิชาการจัดการและการวางแผนธุรกิจ สำนักมาตรฐานการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2545 : 223-225)

3) ภาวะการขาดดุลการค้าของประเทศ

ในปี 2544 เศรษฐกิจไทยชะลอตัวตั้งแต่ช่วงต้นปี เนื่องจากภาคการส่งออกได้รับผลกระทบค่อนข้างรุนแรงจากการชะลอตัวของภาวะเศรษฐกิจโลก ทั้งปีมูลค่าการส่งออกโดยรวมหดตัวลงจากปีก่อน โดยเฉพาะในหมวดแผงวงจรไฟฟ้าและชิ้นส่วน เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ในภูมิภาคที่มีสัดส่วนการส่งออกสินค้าประเภทนี้สูง

ผลกระทบจากภาคต่างประเทศส่วนหนึ่งถูกชดเชยด้วยแรงกระตุ้นเศรษฐกิจจากภาครัฐ โดยเฉพาะในช่วงครึ่งหลังของปี ในปีงบประมาณ 2544 รัฐบาลขาดดุลเงินสดคิดเป็นร้อยละ 2.1 ของ GDP ใกล้เคียงกับปีก่อน แต่ในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2545 รัฐบาลได้เร่งการเบิกจ่ายทำให้ขาดดุลเงินสด สูงถึงประมาณร้อยละ 1.3 ของ GDP เพื่อค้ำจุนการใช้จ่ายในประเทศ (บทสรุปผู้บริหาร , ภาวะเศรษฐกิจ ปี 2544 , ธนาคารแห่งประเทศไทย : 2544)

4) สภาพแวดล้อมของประเทศในปัจจุบัน

สภาพแวดล้อมของประเทศเพื่อนบ้าน ปัจจุบันจะมีปัญหาในสิ่งไม่ดีเรื่อง การขายยาเสพติด ซึ่งมีแหล่งผลิตมาจากประเทศพม่า เป็นส่วนใหญ่ หรือจะเป็นเรื่อง การใช้แรงงานต่างด้าว แรงงานเถื่อน อาจจะหนีเข้าประเทศไทยมาขายแรงงานในประเทศไทย แรงงานส่วนใหญ่ เช่น ชาวพม่า ชาวลาว ชาวเขมร เป็นต้น ซึ่งเป็นปัญหามานาน

5) ความเคียดแค้นและการเป็นหนี้สินของประชาชน

ประชาชนในชนบทส่วนใหญ่จะมีความเคียดแค้นในเรื่องของการเป็นหนี้สิน ซึ่งจะพบเห็นเป็นส่วนมาก เช่น เป็นหนี้สินธนาคาร หนี้นายทุน เป็นต้น ซึ่งเกิดจากความยากจนของประชาชนนั่นเอง จึงต้องมีการกู้ยืมเงิน เพื่อมาลงทุนหารายได้ แต่เมื่อมีทุนน้อย มีความรู้ความชำนาญในเรื่องการผลิตและการตลาดน้อย และยังต้องเสียภาษีต่าง ๆ อีกมากมาย ทำให้เกิดภาวะการขาดทุน จึงเป็นต้นเหตุให้เกิดการล้มละลาย ทำให้ผู้ที่มีหนี้สินอยู่แล้วต้องมีภาระหนี้สินเพิ่มขึ้นอีก

ผู้วิจัยพบว่า ความเคียดแค้นและการเป็นหนี้สินของประชาชน จะยังคงอยู่ต่อไป ซึ่งอาจจะมีทางแก้ไขได้ยาก

6) บรรยากาศของความอ่อนแอในท้องถิ่นชนบท

ปัจจุบันท้องถิ่นชนบท มีบรรยากาศของความอ่อนแอเกิดขึ้นมากมายหลายด้าน หมายถึง

1. ครอบครัวบางครัวเรือน มีการแตกแยกกัน ไม่อยู่กันพร้อมหน้า อาจจะมีแค่ คนแก่คนชรา และเด็ก อยู่ที่บ้าน ส่วนผู้ชายหัวหน้าครอบครัว หรือสมาชิกในครอบครัวบางคน ก็ออกไปทำงานต่างถิ่น ต่างจังหวัด หรือต่างประเทศ เพื่อหารายได้มาเลี้ยงครอบครัว แต่รัฐบาลก็ยังมีทางแก้ไขปัญหา ด้วยนโยบายต่าง ๆ เช่น กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท เพื่อให้ประชาชนมีเงินทุนในการประกอบอาชีพในหมู่บ้าน และหันกลับคืนสู่ท้องถิ่น และโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุน โดยจ้างบัณฑิตมาดูแล และร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น

2. ประชาชนบางกลุ่มมีการติดการพนัน เล่นการพนันต่าง ๆ เช่น การเล่นเกมพนันกันในงานศพ และการเล่นหวยใต้ดิน อาจมีทางแก้ไขด้วยวิธีที่รัฐบาลส่งเสริม และการหาอาชีพที่มั่นคง และมีรายได้ให้กับประชาชน เพื่อที่ประชาชนจะได้ไม่มีเวลาว่างที่จะไปเล่นเกมพนัน

3. การติดยาเสพติดในหมู่บ้าน และผู้ใช้แรงงาน ซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ อีกปัญหาหนึ่งที่ยังไม่สามารถแก้ไขได้หมด แต่รัฐบาลก็มีการส่งเสริม และรณรงค์ในเรื่องการติดยาเสพติดกันมากมาย เช่น การส่งเสริมกิจกรรมกีฬาในกลุ่มวัยรุ่น จัดการแข่งขันกีฬาต้านยาเสพติด ซึ่งก็ทำให้ลดการติดยาเสพติดลงได้บ้าง แต่ก็ยังไม่สามารถลดปัญหาการติดยาเสพติดได้หมด

7) ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ

ปัจจุบันคนไทยส่วนใหญ่นิยมวัฒนธรรมตะวันตกกันมาก เช่น การมีคู่วักรเร็ว การเปลี่ยนคู่ครองกันง่าย การจับมือถือแขน การรับประทานอาหาร ฯลฯ และรวมถึงการใช้สินค้าต่างประเทศที่นิยมกันมากในกลุ่มผู้มีรายได้ ผู้มีรสนิยมสูงใช้แต่สินค้าต่างประเทศมีราคาแพง

สรุปได้ว่า ค่านิยมในกระแสวัฒนธรรมและสินค้าจากต่างประเทศ จึงทวีความรุนแรงเข้าสู่ประเทศ และอาจเข้าถึงท้องถิ่นชนบทด้วย รัฐบาลจึงรณรงค์ให้ประชาชนชาวไทย หันมานิยมของไทย รับประทานอาหารไทย และรักวัฒนธรรมประเพณีไทย เช่น โครงการใช้สินค้าไทย กินอาหารและผลไม้ไทย หรือการแต่งชุดที่ทำจากผ้าไทย และอีกหลายโครงการ ดังนั้นคนไทยทุกคนควรร่วมใจกันรักประเทศไทย ด้วยการกินของไทยใช้สินค้าไทย และรักวัฒนธรรมและประเพณีของชาวไทยด้วย ไม่ไปใช้สินค้าต่างประเทศให้เกิดความสิ้นเปลือง และเมื่อใช้สินค้าที่ผลิตในประเทศไทยแล้วยังช่วยทำให้เงินหมุนเวียนในประเทศ ไม่ไหลออกนอกประเทศ

1.2 บริบทระดับท้องถิ่น ได้แก่

1) ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านและชุมชน

บ้านพลกรัง ชื่อเดิมเรียกว่า “พลรัง” เล่าต่อกันมาว่า สมัยก่อนได้เกิดสงครามกับจีนฮ่อ ไทยได้จัดกองทัพขึ้นเพื่อไปต่อสู้กับชาวจีนฮ่อ และได้เดินทัพผ่านมายังหมู่บ้านแห่งนี้ และได้หยุดพักหรือรั้งทัพไว้ก่อน จึงเรียกหมู่บ้านแห่งนี้ว่า บ้านพลกรัง ต่อมาในปี พ.ศ. 2110 จึงเปลี่ยนชื่อจากบ้านพลกรัง มาเป็น “บ้านพลกรัง” ซึ่งมีจำนวนหมู่บ้านในคอนั้นเพียง 3 หมู่บ้าน และต่อมาก็แยกหมู่บ้านขึ้นเรื่อย ๆ จึงมีทั้งหมด 18 หมู่บ้าน และในปี พ.ศ. 2535 ตำบลพลกรัง ได้แยกตำบล ไปเป็นตำบลสีมม จำนวน 10 หมู่บ้าน และปัจจุบันตำบลพลกรัง จึงมีจำนวนหมู่บ้านอยู่ 8 หมู่บ้าน ได้แก่

- หมู่ที่ 1 บ้านพลกรัง ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- หมู่ที่ 2 บ้านพลกรัง ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- หมู่ที่ 3 บ้านพลกรัง ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- หมู่ที่ 4 บ้านสะแกกรัง ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- หมู่ที่ 5 บ้านบุชีตุ่น ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- หมู่ที่ 6 บ้านตาท้าว ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- หมู่ที่ 7 บ้านบึงตะโก ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- หมู่ที่ 8 บ้านบึงประเสริฐ ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2) สภาพปัจจุบัน

ปัจจุบันบ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนประชากรในหมู่บ้านทั้งหมด 84 ครัวเรือน จำนวนประชากรทั้งสิ้น 467 คน แบ่งเป็นเพศชาย จำนวน 226 คน เพศหญิง จำนวน 241 คน สามารถแยกระดับอายุของประชากรได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงลักษณะประชากรในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ 2

ลักษณะประชากร	จำนวน (คน)
1 วัน - 3 ปีเต็ม	11
3 ปี 1 วัน - 6 ปีเต็ม	21
6 ปี 1 วัน - 12 ปีเต็ม	27
12 ปี 1 วัน - 14 ปีเต็ม	15
15 ปี 1 วัน - 18 ปีเต็ม	30
18 ปี 1 วัน - 50 ปีเต็ม	268
50 ปี 1 วัน - 60 ปีเต็ม	35
60 ปี 1 วัน ขึ้นไป	60

(ข้อมูล ณ สิ้นปี 2544 ข้อมูลจาก กชช 2 ค. และ ทะเบียนประชากร)

บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมืองนครราชสีมา ประมาณ 14 กิโลเมตร ซึ่งมีถนนลาดยาง ทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2098 จากตำบลโลกสูง ไปอำเภอขามทะเลสอ ตัดผ่านหมู่บ้าน ที่ กม. 8 และถนนในหมู่บ้านจะเป็นถนนคอนกรีตเสริมเหล็กตัดผ่านในหมู่บ้านซึ่งเชื่อมต่อกันทุกเส้นทาง และบ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 มีอาณาเขตติดต่อกับหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 4 บ้านสะแกกรัง
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 1 บ้านพลกรัง
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 3 บ้านพลกรัง
ทิศใต้	ติดต่อกับ	หมู่ที่ 3 บ้านพลกรัง

สภาพพื้นที่โดยทั่วไปของบ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นพื้นที่ทางการเกษตร ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จึงมีพื้นที่ทำการ

เกษตรกรทั้งหมด จำนวน 936 ไร่ แบ่งแยกออกเป็นที่นา จำนวน 502 ไร่ เป็นที่สวน จำนวน 320 ไร่ เป็นที่ปลูกผัก จำนวน 85 ไร่ และเป็นที่เลี้ยงสัตว์ จำนวน 29 ไร่ ที่ดินส่วนมากจะมี เอกสารสิทธิ์ครอบครอง

ผู้นำหมู่บ้านในปัจจุบันของ บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา ผู้ใหญ่บ้านและผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมีวาระตั้งแต่ วันที่ 5 มิถุนายน 2545 ถึง วันที่ 4 มิถุนายน 2550 มีวาระ 5 ปี และสมาชิก อบต. มีวาระ ตั้งแต่ 23 มิถุนายน 2544 ถึง วันที่ 22 มิถุนายน 2548 มีวาระ 4 ปี มีรายนามดังนี้

ผู้ใหญ่บ้าน	ชื่อ นายสำราญ	นามพลกรัง	การศึกษาสูงสุด	มัธยมศึกษาปีที่ 3
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ชื่อ นายโรม	เนียมพลกรัง	การศึกษาสูงสุด	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน	ชื่อ นายมงคล	โนนพลกรัง	การศึกษาสูงสุด	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
สมาชิก อบต.	ชื่อ นายสนอง	เพิ่มพลกรัง	การศึกษาสูงสุด	ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
สมาชิก อบต.	ชื่อ นางสาวถอย	โนนพลกรัง	การศึกษาสูงสุด	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)

3) ด้านเศรษฐกิจทั้งหมู่บ้านและชุมชน

ปัจจุบันประชาชนในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกี่ยวกับการเกษตร 80% ประกอบอาชีพรับจ้าง 15% ประกอบอาชีพ อื่น ๆ 5% สถานภาพทางเศรษฐกิจในหมู่บ้านไม่ดีเท่าที่ควร ประชาชนในหมู่บ้านมีรายได้มาจากการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรเป็นหลัก เช่น ข้าว พืชผัก และผลไม้ตามฤดูกาล เป็นต้น ซึ่งราคาตกต่ำมาโดยตลอด ทำให้ขาดสภาพคล่องทางการเงิน ในการใช้จ่ายใช้สอย ของประชาชนในหมู่บ้าน จึงมีลักษณะ หามาได้ก็ใช้ไปหมด ทำให้ไม่มีเงินที่จะเก็บออมได้มาก ประกอบกับยังมีวิถีชีวิตรายวันแบบสังคมชนบท คือ ไม่มีโรงงานอุตสาหกรรม บริษัทห้างร้านเอกชนที่เป็นแหล่งรายได้ในหมู่บ้าน เงินสะพัดของแต่ละคนจึงใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น

รัฐบาลจึงได้มีนโยบายในการกระตุ้นเศรษฐกิจ ของแต่ละหมู่บ้าน โดยการสนับสนุนด้านการรวมกลุ่มของชาวบ้าน เช่น กลุ่มกองทุนเงิน 1 ล้าน กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต เป็นต้น ในการประกอบอาชีพ สร้างงาน ด้วยภูมิปัญญาของชาวบ้าน เพื่อเป็นรายได้เสริมของประชาชนในหมู่บ้าน หลังฤดูทำนาและเป็นการดึงเม็ดเงินเข้าสู่หมู่บ้านอีกทางหนึ่ง

หน่วยธุรกิจหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ประกอบด้วย

1. ร้านค้าชุมชน จำนวน 3 ร้าน ซึ่งสินค้าที่มาจำหน่ายจะเป็นสินค้าของชำ
ทั่วไป อาหาร เครื่องดื่ม ของใช้ทั่วไป

2. โรงสีข้าว จำนวน 2 โรง และมีโรงสีข้าวขนาดใหญ่ 1 โรง มีการจ้าง
คนงานจำนวน 2 คน

มีสัตว์เลี้ยงต่าง ๆ ที่สามารถนับได้รวมกันทั้งหมดทั้งหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอ
เมือง จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงสัตว์เลี้ยงในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ 2

ประเภทสัตว์เลี้ยง	ประมาณจำนวน (ตัว)
วัวพันธุ์เนื้อ	273
เปิด	50
ไก่อ	2,050
สุกร	62

(ข้อมูล ณ สิ้นปี 2544 ข้อมูลจาก กชช 2 ค.)

ด้านเศรษฐกิจของบ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัด
นครราชสีมา มีพื้นที่ทำการเกษตร 936 ไร่ มีผลผลิตด้านการทำนาทั้งหมดของหมู่บ้าน จำนวนปี
ละ 125 เกวียน ชาวนาได้ขายข้าวไป 60 เกวียน ที่เหลือจำนวน 65 เกวียนเก็บไว้รับประทาน
และในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ส่วนใหญ่มีอาชีพทางการเกษตร เลี้ยงสัตว์ ผลิตและรายได้
ต่าง ๆ ในหมู่บ้าน จึงสามารถแบ่งได้ ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงอาชีพ และรายได้ในการผลิตในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ 2

ลักษณะอาชีพ	จำนวนครอบครัว	รายได้ในการผลิตทั้งหมู่บ้าน ประมาณ (บาท/ปี)
ทำสวนผัก	51	3,570,000
ทำไร่มันสัมปะหลัง	18	1,200,000
เลี้ยงสุกร	5	100,000
เลี้ยงเปิด ไก่อ	21	84,000
เลี้ยงวัว	8	280,000

(ข้อมูล ณ สิ้นปี 2544 มาจาก ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2544)

รายได้ของประชาชนในหมู่บ้านต่อปีของแต่ละครอบครัว โดยสรุปรวมทั้งหมดในหมู่บ้าน
ประมาณได้ ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงรายได้ของแต่ละครอบครัวในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ 2

รายได้ (บาท)	จำนวน (ครอบครัว)
10,000 – 20,000	5
20,001 – 30,000	18
30,001 – 50,000	10
50,001 บาทขึ้นไป	51

(ข้อมูล ณ สิ้นปี 2544 มาจาก ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) ปี 2544)

4) ด้านวัฒนธรรม

บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการส่งเสริม
วัฒนธรรมและประเพณีไทยเป็นประจำทุกปี เป็นการอนุรักษ์ศาสนา และวัฒนธรรมของไทยให้อยู่คู่
กับสังคมไทยตลอดไป และในหมู่บ้านได้มีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น งานประเพณีลอยกระทง
ประจำปี เทศกาลสงกรานต์ วันเฉลิมพระชนมพรรษา และกิจการทางศาสนาต่าง ๆ เป็นต้น ทำให้
ชุมชนเกิดความสามัคคีและเป็นหมู่บ้านที่มีความเข้มแข็งอีกด้านหนึ่ง ซึ่งเป็นเป้าหมายสำคัญของหมู่
บ้านที่จะช่วยกันพัฒนาหมู่บ้านต่อไป

งานประเพณีของหมู่บ้านพลกรังที่นิยมทำกันทั่ว ๆ ไปในรอบหนึ่งปี ของแต่ละเดือน คือ

เดือน มกราคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญวันขึ้นปีใหม่
เดือน กุมภาพันธ์	ทำบุญประเพณี	เวียนเทียนวันมาฆบูชา
เดือน มีนาคม	ทำบุญประเพณี	งานแต่งงาน
เดือน เมษายน	ทำบุญประเพณี	เทศกาลสงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่
เดือน พฤษภาคม	ทำบุญประเพณี	เวียนเทียนวันวิสาขบูชา
เดือน มิถุนายน	ทำบุญประเพณี	งานบวชนาค
เดือน กรกฎาคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญวันเข้าพรรษา
เดือน สิงหาคม	ทำบุญประเพณี	วันแม่แห่งชาติ
เดือน กันยายน	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตร กระจายสารทไทย
เดือน ตุลาคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญวันออกพรรษา
เดือน พฤศจิกายน	ทำบุญประเพณี	ลอยกระทง ,งานเข้าการวิสากรรม
เดือน ธันวาคม	ทำบุญประเพณี	วันพ่อแห่งชาติ

ในหมู่บ้านพลกรังหมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ไม่มีวัดประจำหมู่บ้าน แต่ชาวบ้านก็ไปทำบุญกันที่ วัดบ้านพลกรัง ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 1 ซึ่งใกล้กัน ส่วนในตำบลพลกรังมีวัดและสำนักสงฆ์อยู่ 4 แห่งด้วยกัน ได้แก่

วัดบ้านพลกรัง	ตั้งอยู่ บ้านพลกรัง หมู่ที่ 1
วัดบ้านบึงตะโก	ตั้งอยู่ บ้านบึงตะโก หมู่ที่ 7
สำนักสงฆ์วัดน้อยบุชีคูน	ตั้งอยู่ บ้านบุชีคูน หมู่ที่ 5
สำนักสงฆ์วัดป่า	ตั้งอยู่ บ้านสะแกกรัง หมู่ที่ 4

5) ข้อมูลด้านอื่น ๆ

- ลักษณะที่สื่อถึงความไม่เข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้าน อาจจะเป็นในเรื่องความสามัคคีกัน บางครั้งอาจมีการไม่เข้าใจกัน มีการเล่นการพนันกันในหมู่บ้าน เช่น เล่นการพนันกันในงานศพ เป็นต้น

2. ผลการประเมินโครงการโดยภาพรวม

ผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองโดยภาพรวม มีดังนี้

ผลการประเมินหน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้ ได้แก่

1. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ A มีดังนี้

(1) นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการสัมภาษณ์ และเปิดเวทีชาวบ้านในหมู่บ้านพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในหมู่บ้านมีความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลไม่ลึกซึ้ง โดยส่วนใหญ่มีความเข้าใจว่า รัฐบาลให้การช่วยเหลือประชาชน โดยการจัดสรรเงิน 1 ล้านบาท ให้แต่ละหมู่บ้าน เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียน และให้ประชาชนในหมู่บ้านก่อตั้งกองทุนหมู่บ้านขึ้นมาและทำการคัดเลือกคณะกรรมการในการบริหารจัดการกองทุน และผู้ที่เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้านก็สามารถกู้ยืมเงินได้ ซึ่งมีอัตราดอกเบี้ยที่ต่ำ ไม่ต้องไปกู้ยืมเงินนายทุนในอัตราดอกเบี้ยที่สูงกว่า

(2) เงิน 1 ล้านบาท ที่รัฐบาลจัดสรรให้กับกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ 6 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 นั้น ทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านได้จัดสรรให้กับสมาชิกได้กู้ยืมไปแล้วจำนวน 56 ราย เป็นจำนวนเงิน

999,000 บาท โดยคิดอัตราดอกเบี้ยร้อยละ 0.5 บาท/เดือน หรือ ร้อยละ 6 บาท/ปี และจำนวนสมาชิกผู้กู้ทั้งหมด ได้นำเงินไปดำเนินการประกอบอาชีพและทำกิจกรรม การพัฒนาอาชีพ คือ

- การผลิตทางการเกษตร

ปลูกพืช คือ ทำนา ปลูกผัก จำนวน 38 ราย รวมเงินกู้ 679,000 บาท

เลี้ยงสัตว์ คือ วัว ปลาตุก สุกร จำนวน 12 ราย รวมเงินกู้ 221,000 บาท

- การค้าขาย

การค้าขาย ของชำทั่วไป จำนวน 2 ราย รวมเงินกู้ 38,000 บาท

- การบริการ

ตัดเย็บเสื้อผ้าที่บ้าน จำนวน 1 ราย รวมเงินกู้ 18,000 บาท

- อุตสาหกรรมในครอบครัว

การทำไข่เค็ม ,ขนมจีน จำนวน 3 ราย รวมเงินกู้ 53,000 บาท

(3) คณะกรรมการหมู่บ้าน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีวิธีการได้มา คือ การคัดเลือกจากสมาชิกในหมู่บ้าน โดยการแต่งตั้งขึ้นในที่ประชุม และคัดเลือกจนได้มาทั้งหมด 9 คน และคณะกรรมการกองทุน มีส่วนช่วยในการจัดการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพ โดยอาศัยการปฏิบัติงานตามระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และได้คำแนะนำจากพัฒนากรอำเภอ คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีส่วนช่วยเหลือกองทุนหมู่บ้านให้สามารถดำเนินการต่อไปได้

(4) สมาชิกผู้ขอกู้ สมาชิกกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 มีทั้งหมด 68 ราย แต่จำนวนสมาชิกที่ขอกู้ยืมเงินกองทุนในรอบปีแรก มีจำนวน 56 ราย ซึ่งสมาชิกที่กู้ยืมเงินได้นำเงินไปลงทุนในการพัฒนาอาชีพ สร้างงาน แล้ว จากการสัมภาษณ์ ส่วนใหญ่นำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพทางการเกษตร

2. ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ A มีดังนี้

(1) กระบวนการคัดเลือกผู้กู้กองทุน ในการคัดเลือกสมาชิกผู้ขอกู้ จัดทำโดยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยให้ประชาชนในหมู่บ้านที่ประสงค์จะขอกู้เงิน สมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน และจะพิจารณาตามคุณสมบัติที่ได้ตั้งไว้ในระเบียบกองทุนหมู่บ้าน การคัดเลือกสมาชิกผู้ขอกู้มีกระบวนการคัดเลือกอย่างโปร่งใส ยุติธรรม และเป็นไปตามระเบียบ ไม่มีปัญหาในการคัดเลือก

(2) การแนะนำวิธีทำธุรกิจ การทำธุรกิจหรือการประกอบอาชีพของประชาชน ส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะเป็นอาชีพทางการเกษตร จึงได้คำแนะนำจากเกษตรอำเภอ หรือหน่วยงานที่รัฐบาลจัดหามาแนะนำให้กับชาวบ้าน ในการแนะนำจะเป็นการแนะนำของทั้งตำบล เช่น เมื่อประมาณวันที่ 16 กรกฎาคม 2545 ได้มีการแนะนำทำการเพาะเห็ดฟาง จากหน่วยงานของ ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ (ธกส.) เป็นต้น

(3) การรับชำระหนี้ กองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีกำหนดชำระหนี้งวด 1 ปี ซึ่งจะครบกำหนดในวันที่ 24 พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 เป็นการชำระหนี้เป็นเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยต่อปี แต่ในการประเมินโครงการยังไม่ถึงกำหนด จึงไม่สามารถประเมินโครงการได้ว่าเป็นอย่างไร

(4) การทำบัญชี ของกองทุน ฯ ในปัจจุบันได้มีการบันทึกบัญชีไปแล้วบางส่วน แต่ยังไม่ครบ เพราะบางรายการยังไม่ถึงกำหนด เช่น การชำระหนี้ หรือการชำระดอกเบี้ยเงินกู้ แต่ส่วนที่บันทึกไปแล้วจากการสัมภาษณ์ ทางคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านก็ได้จัดทำเป็นระบบตามที่ได้ไปอบรมมาจากที่ธนาคารออมสินจัดอบรม อาจจะมีบางจุดที่ไม่เข้าใจ เช่น เรื่องการบันทึกลงสมุดแต่ละเล่ม แต่ก็แก้ปัญหาโดยการสอบถามไปยังทางธนาคารออมสิน และพัฒนากร และได้ทำตามในจุดที่ไม่เข้าใจอย่างถูกต้องแล้ว

3. ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ A แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

(1) ผลโดยตรง พบว่า จำนวนผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน มีจำนวน 56 ราย และสมาชิกผู้กู้ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ และเงินกองทุนหมู่บ้านได้ให้กู้ทั้งหมด 999,000 บาท

(2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า จำนวนสมาชิกที่กู้เงินกองทุนได้ ซึ่งมี 56 ราย ส่วนสมาชิกทั้งหมดมี 68 ราย ซึ่งมีจำนวนของผู้กู้เงินได้มากถึง 80% และในหมู่บ้านมีเงินทุนสะสมจากการกู้ยืมเงิน ในการเก็บเงินสัจจะของสมาชิกแต่ละราย ปัจจุบันได้ประมาณ 35,000 บาท จะเห็นว่าการออมเงินเกิดขึ้นในหมู่บ้าน และสมาชิกบางรายสามารถนำเงินที่กู้ได้ไปขยายกิจการในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

(3) ผลกระทบทางอ้อม จากการสังเกตพบว่า มีการไม่ไว้วางใจกันหมู่บ้าน เช่น ในการกู้ยืมเงินมีแต่คนอยากได้เงินมาก ๆ จึงมีการไม่เข้าใจกัน คือ บางคนได้มาก แต่บางคนได้น้อย จึงเกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกกัน ทำให้เกิดการเข้าใจผิดกัน แต่ก็มีมีการแก้ไขปัญหาดูด้วยกัน และทำให้ท้องถิ่นมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

ผลการประเมินหน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินงานของผู้ดูแลราย ได้แก่

1. ผลการประเมินบริบทเฉพาะตัวของหน่วยระบบ B มีดังนี้

(1) ความรู้ความสามารถของผู้ดูแลและครอบครัว พบว่า ผู้ดูแลเงินกองทุนหมู่บ้านมีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพ เพราะส่วนใหญ่จะเป็นอาชีพทางการเกษตร ผู้ดูแลมีความรู้ความชำนาญอยู่แล้ว รู้จักแก้ปัญหาได้ดี จึงไม่มีปัญหาในการดำเนินการประกอบอาชีพ

(2) อาชีพหลักของผู้ดูแล พบว่า อาชีพหลักของสมาชิกผู้ดูแลจะเป็นอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ การทำนา การทำสวนผัก การเลี้ยงสัตว์ เป็นต้น ในการประกอบอาชีพจึงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

(3) รายได้ของครอบครัว รายได้ของสมาชิกผู้ดูแลส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 5,000 - 9,000 บาท ต่อเดือน จากการสัมภาษณ์ สมาชิกบอกว่ามีรายได้อาศัยอยู่พอกินและบางครั้งอาจเหลือเก็บไว้บ้าง

(4) ประสบการณ์ในการดำเนินงาน พบว่า การดำเนินงานของสมาชิกผู้ดูแลส่วนใหญ่จะเป็นการประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งมีความรู้ความสามารถ และความชำนาญอยู่แล้ว จึงมีประสบการณ์มากในการประกอบอาชีพ

2. ผลการประเมินปัจจัยนำเข้าของหน่วยระบบ B มีดังนี้

(1) เงินที่กู้มาได้ จากการสัมภาษณ์ พบว่า จำนวนเงินที่สมาชิกกู้มาได้ มีจำนวนที่น้อยเกินไป ได้รายละเอียดไม่เกิน 20,000 บาท ซึ่งสมาชิกบอกว่าไม่เพียงพอในการประกอบอาชีพใหม่ ๆ จึงนำเงินไปลงทุนในการประกอบอาชีพเดิมซึ่งมีทุนอยู่แล้ว และนำเงินที่ได้มาเพิ่มเติมขยายกิจการได้เล็กน้อย

(2) เงินอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นจากกองทุนหมู่บ้าน ได้แก่ เงินฝากประจำของสมาชิกแต่ละราย ปัจจุบันมีเงินประมาณ 35,000 บาท ซึ่งทำให้สมาชิกได้รู้จักเก็บออมเงิน

(3) สถานที่ และวัตถุดิบ พบว่า สถานที่ในการประกอบอาชีพของสมาชิกผู้ดูแลแต่ละรายมีอยู่เดิมแล้ว ส่วนวัตถุดิบ บางอย่างอาจต้องหาซื้อเพิ่มเติม เช่น การทำนา ที่น้ำก็มีอยู่เดิม ส่วนพันธุ์ข้าว ก็ได้เก็บไว้จากการทำนาคั้งก่อน แต่ต้องหาซื้อวัตถุดิบประเภท ปุ๋ยเคมีใส่ข้าวเพิ่ม

(4) กำลังทำงาน พบว่า การทำงานต้องมีการจ้างแรงงานขึ้นด้วยในบางคราวเรือน เพราะบางครอบครัวมีสมาชิกน้อยไม่เพียงพอ จึงต้องมีการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น

3. ผลการประเมินกระบวนการของหน่วยระบบ B มีดังนี้

(1) การทำกิจการถูกวิธี พบว่า การทำกิจการของผู้ดูแลส่วนใหญ่จะทำถูกต้อง ตาม

วิธีการที่ดี และมีคุณภาพ สามารถวัดได้ เช่น การทำสวนผักมีการทำที่ถูกต้องวิธี ไม่ฉีดยาฆ่าแมลงมากเกินไป และมีการปลูกผักปลอดสารพิษร่วมด้วย ผลผลิตจึงมีคุณภาพและสามารถขายได้ราคาดี

(2) การหาตลาดที่ดี ในการหาตลาดของสมาชิกผู้กู้ คือหาตลาดที่ให้ราคาผลผลิตที่สูง ส่วนมากจะมีพ่อค้าคนกลางมารับผลผลิตทางการเกษตรถึงแหล่ง ทำให้สมาชิกผู้กู้สามารถเลือกที่จะขายผลผลิตเองได้ หรืออาจจะนำไปขายที่ตลาดเองโดยไม่ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง

(3) การทำบัญชี พบว่า การทำบัญชีของสมาชิกผู้กู้แต่ละรายยังขาดประสิทธิภาพ และความเข้าใจในการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายที่ได้จากการประกอบอาชีพ จากการสัมภาษณ์ สมาชิกส่วนใหญ่ จะจดบันทึกเพียงค่าใช้จ่าย และรายได้ที่ได้มา ซึ่งยังขาดประสิทธิภาพที่จะทำบัญชีให้เป็นระบบของบัญชีได้อย่างถูกต้อง

4. ผลการประเมินผลผลิตของหน่วยระบบ B มีดังนี้

(1) ผลโดยตรง พบว่า รายได้ที่สมาชิกประกอบกิจการ เป็นจำนวนเงินที่ได้มาในแต่ละครั้ง และสมาชิกผู้กู้ได้ผลผลิตในการประกอบอาชีพเป็นสิ่งของที่นำมาซึ่งรายได้ต่อไป

(2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า สมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่ได้ขยายกิจการที่ทำอยู่เดิมเพิ่มขึ้น และได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งอื่น และมีความรู้มาแนะนำ และทำให้ผู้กู้มีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นด้วย

(3) ผลกระทบทางอ้อม พบว่า ผู้กู้มีการพึ่งพาตนเองได้ และยังช่วยให้ประชาชนในหมู่บ้านที่ไปทำงานรับจ้างต่างถิ่นประมาณ 2-3 ครั้งเดือน กลับคืนสู่ท้องถิ่นเพื่อประกอบอาชีพ ไม่ต้องไปหางานต่างจังหวัด หรือในเมืองหลวง ช่วยให้ประชาชนกลับบ้านเพื่อพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

3. ผลการประมวลเทคนิควิธีทำธุรกิจของผู้กู้

ในหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีผู้ประกอบการที่มีอาชีพที่ประสบความสำเร็จ คือ อาชีพการทำโรงสีข้าว เจ้าของกิจการคือ นายสุริยา สมพลกรัง อยู่บ้านเลขที่ 41 หมู่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งกิจการมีการทำที่ต่อเนื่อง มั่นคง มีการวางแผนและควบคุมอย่างมีระบบ มีรายได้ที่สามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ดี รวมถึงมีการจ้างแรงงานด้วย จำนวน 2 คน และกิจการเป็นประโยชน์ต่อสังคม คือเป็นแหล่งผลิต ข้าวสาร ประสิทธิภาพของ นายสุริยา มีมาตั้งแต่ อายุ 12 ปี เพราะแต่เดิม บิดาเป็นผู้เริ่มทำกิจการก่อน และได้เริ่มทำกิจการต่อจากบิดา จึงมีความรู้ความชำนาญในเรื่อง เครื่องจักร

การผลิต และการตลาด เป็นอย่างดี ปัจจุบันกิจการเป็นโรงสีข้าวที่มีขนาดใหญ่ที่สุดในตำบลพล
ครั้ง เป็นกิจการค้าขายข้าวสารส่งตลาด

ปัจจัยนำเข้าที่ดีของกิจการ ได้แก่ วัตถุดิบคือข้าวเปลือก และเงินทุนในการรับซื้อข้าวเปลือก
กระบวนการที่ดีในการประกอบกิจการ ได้แก่ เริ่มจากการรับซื้อข้าวเปลือกจากชาวบ้าน แล้วนำไป
แปรรูป มาเป็น ข้าวสาร เพื่อขายส่งตลาด และบางครั้งก็มีพ่อค้ามารับสินค้าถึงโรงสีข้าว และมีการ
หาตลาดที่ดี โดยการสอบถามว่าตลาดไหนให้ราคาของสินค้าในราคาที่สูง และมั่นคง ก็จะส่งตลาด
นั้น และมีพ่อค้าคนกลางมารับประจำ ผลผลิตด้านคุณภาพและปริมาณที่พอเหมาะ ได้แก่ เป็น
ข้าวสารที่มีคุณภาพ ส่งเป็นกระสอบ มีปริมาณ กระสอบ ละ 100 กิโลกรัม ราคา กิโลกรัม ละ 9.5-
11 บาท แล้วแต่ข้าวคัด หรือข้าวรวม ข้าวที่ขายส่วนใหญ่จะเป็นข้าวขาวตาแห้ง และมีข้าวหอม
มะลิบ้างเล็กน้อย ปัจจุบันกิจการมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้เป็นอย่างดี

4. สรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์

1. การบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำสารนิพนธ์ ทั้ง 3 ข้อ พบว่า

(1) กระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบว่า การดำเนินงาน
ของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีกระบวนการจัดการบริหารกองทุน ตรวจสอบ ดูแลจัดสรร
ผลประโยชน์ของเงินกองทุน ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และปฏิบัติตามระเบียบกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จากการที่ผู้วิจัยได้ศึกษามาจึง ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการดำเนินงานและกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

(2) ปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง พบ
ว่า ในการบริหารบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ปัจจุบันที่มีปัญหา คือ การทำบัญชี ของคณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งอาจจะยังไม่ถูกต้อง เช่น การบันทึกลงสมุดบัญชี ต่าง ๆ และยังรอการตรวจ
สอบอยู่ และปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปคงจะเป็นเรื่อง ของการรับชำระหนี้ แต่คณะกรรมการได้
จัดเตรียมการแก้ไขด้วยการยึดระเบียบกองทุนหมู่บ้านไว้แล้ว

(3) ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ในการบริหารจัดการ
กองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในปัจจุบันยังมีประสิทธิภาพที่ดีประมาณ
80% เพราะยังไม่พบปัญหาที่ใหญ่ที่ไม่สามารถช่วยกันแก้ไขได้ ส่วนใหญ่จะเป็นปัญหาเล็กที่
สามารถแก้ไขได้

2. ปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุวัตถุประสงค์ พบว่า

- ปัจจัยด้านบวก พบว่า เกิดความสามัคคีกันในหมู่บ้าน และเกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านในการจัดการบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- ปัจจัยด้านลบ พบว่า สมาชิกผู้กู้บางรายไม่พอใจในการอนุมัติเงินกู้จากคณะกรรมการ จึงส่งผลถึงการไม่เข้าใจกันไม่พอใจกัน จึงมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดการเข้าใจผิดกันใจหมู่บ้าน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อศึกษากระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. วิธีดำเนินการโครงการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีขั้นตอน และวิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

- ขั้นที่ 1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ขั้นที่ 2 ศึกษากระบวนการในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- ขั้นที่ 3 กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสังเกต สัมภาษณ์ ศึกษาจากเอกสาร จัดเวทีประชาคมชาวบ้าน
- ขั้นที่ 4 ค้นคว้าและเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ของกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2 ตำบลพลกรัง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- ขั้นที่ 5 นำข้อมูลที่ได้มารวบรวม เพื่อทำการวิเคราะห์ และประมวลสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อจะได้กำหนดแนวทางในการแก้ไขต่อไป
- ขั้นที่ 6 เรียบเรียงรายงาน และนำเสนอ ในรูปของ “สารนิพนธ์”

3. ผลการดำเนินการ

3.1 ผลการประเมินหน่วยระบบ A หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้กู้

(1) ผลโดยตรง พบว่า จำนวนผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน มีจำนวน 56 ราย และสมาชิกผู้กู้ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ในการประกอบอาชีพ และเงินกองทุนหมู่บ้านได้ให้กู้ทั้งหมด 999,000 บาท

(2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า จำนวนสมาชิกที่กู้เงินกองทุนได้ ซึ่งมี 56 ราย ส่วนสมาชิกทั้งหมดมี 68 ราย ซึ่งมีจำนวนของผู้กู้เงินได้มากถึง 80% และในหมู่บ้านมีเงินทุนสะสมจากการกู้ยืมเงิน ในการเก็บเงินสัจจะของสมาชิกแต่ละราย ปัจจุบันได้ประมาณ 35,000 บาท จะเห็นว่าการออมเงินเกิดขึ้นในหมู่บ้าน และสมาชิกบางรายสามารถนำเงินที่กู้ได้ไปขยายกิจการในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น

(3) ผลกระทบทางอ้อม จากการสังเกตพบว่า มีการไม่ไว้วางใจกันในหมู่บ้าน เช่น ในการกู้ยืมเงินมีแต่คนอยากได้เงินมาก ๆ จึงมีการไม่เข้าใจกัน การขัดแย้งกัน คือ บางคนได้มาก แต่บางคนได้น้อย จึงเกิดการแบ่งพรรคแบ่งพวกกัน ทำให้เกิดการเข้าใจผิดกัน แต่ก็มีการแก้ไขปัญหาด้วยกัน และทำให้ท้องถิ่นมีการเรียนรู้เพิ่มขึ้น

3.2 ผลการประเมินหน่วยระบบ B หน่วยระบบการดำเนินกิจกรรมของผู้กู้แต่ละราย

(1) ผลโดยตรง พบว่า รายได้ที่สมาชิกประกอบกิจการ เป็นจำนวนเงินที่ได้มาในแต่ละครั้ง และสมาชิกผู้กู้ได้ผลผลิตในการประกอบอาชีพเป็นสิ่งของที่จะนำมาซึ่งรายได้ต่อไป

(2) ผลกระทบโดยตรง พบว่า สมาชิกผู้กู้ส่วนใหญ่ได้ขยายกิจการที่ทำอยู่เดิมเพิ่มขึ้น และได้ศึกษาค้นคว้าจากแหล่งอื่น และมีผู้มีความรู้มาแนะนำ และทำให้ผู้กู้มีความรู้ในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้นด้วย

(3) ผลกระทบทางอ้อม พบว่า ผู้กู้มีการพึ่งพาตนเองได้ และยังช่วยให้ประชาชนในหมู่บ้านที่ไปทำงานรับจ้างต่างถิ่นประมาณ 2-3 ครั้งเรือน กลับคืนสู่ท้องถิ่นเพื่อประกอบอาชีพ ไม่ต้องไปหางานต่างจังหวัด หรือในเมืองหลวง ช่วยให้ประชาชนกลับบ้านเพื่อพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

4. อภิปรายผล

4.1 การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 กระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

พบว่า การดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านมีกระบวนการจัดการบริหารกองทุน ตรวจสอบ ดูแลจัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และปฏิบัติตามระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ปัญหาและอุปสรรค ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง พบว่า ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ปัญหาที่เกิดขึ้นสามารถแก้ไขได้แล้ว ส่วนปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นต่อไปคงจะเป็นเรื่อง ของการรับชำระหนี้ แต่คณะกรรมการได้จัดเตรียมการแก้ไขด้วยการชี้ระเบียบกองทุนหมู่บ้านไว้แล้ว

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน พบว่า ในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ในปัจจุบันยังมีประสิทธิภาพที่ดีประมาณ 80% ยังไม่พบข้อผิดพลาดที่รุนแรง

4.2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดผลด้านบวกและด้านลบ

ปัจจัยด้านบวก

- 1) เกิดความสามัคคีกันในหมู่บ้าน และเกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในหมู่บ้านในการจัดการบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- 2) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้าน
- 3) กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองช่วยเสริมสร้างกระบวนการพึ่งพาตนเองของหมู่บ้านและชุมชนในการเรียนรู้ การสร้างและพัฒนาความคิดริเริ่ม เพื่อสร้างศักยภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในหมู่บ้าน

ปัจจัยด้านลบ

- 1) สมาชิกผู้กู้บางรายไม่พอใจในการอนุมัติเงินกู้จากคณะกรรมการ จึงส่งผลถึงการไม่เข้าใจกันไม่พอใจกัน และมีการขัดแย้งกันเกิดขึ้น จึงมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก เกิดการเข้าใจผิดกันใจหมู่บ้าน
- 2) สมาชิกบางคนยังมีหนี้สินเดิม หนี้ธนาคาร หนี้นายทุน ทำให้การกู้ยืมเงินกองทุนจำนวนบางส่วนอาจนำไปชำระหนี้ส่วนที่เป็นดอกเบี้ย และที่เหลือจึงนำมาประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นการทำผิดวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้าน

4.3 ผลโดยตรงและผลกระทบต่าง ๆ คือ

- 1) ผลโดยตรง เมื่อดำเนินโครงการไปได้ระยะเวลาหนึ่ง สมาชิกที่กู้เงินไปดำเนิน

การสามารถก่อให้เกิดรายได้และสามารถนำเงินส่งคืนกองทุนหมู่บ้าน ทำให้กองทุนหมู่บ้านเติบโต และมีเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชน

2) ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินสามารถดำเนินโครงการได้และมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้เพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างฐานะทางเศรษฐกิจให้เข้มแข็งขึ้น

3) ผลกระทบทางอ้อม วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น เช่น สมาชิกกองทุนหมู่บ้านทุกคนรอบครัวสามารถมีรายได้เลี้ยงชีพได้

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขระเบียบข้อบังคับกองทุน

(1) ควรให้คณะกรรมการกองทุนและสมาชิกได้รับอนุมัติเงินในจำนวนวงเงินให้กู้ยืมที่เพิ่มขึ้นอีก เพื่อให้สมาชิกจะได้มีเงินในการลงทุน พัฒนา สร้างงาน และขยายกิจการได้ยิ่งขึ้น

(2) ควรมีการเพิ่มระยะเวลาในการชำระหนี้ ของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนหมู่บ้านบางส่วน และตามความเหมาะสมของโครงการที่ประกอบอาชีพ เช่น อาชีพเลี้ยงวัวพันธุ์เนื้อ ซึ่งต้องใช้ระยะเวลามากกว่า 1 ปี จึงจะมีรายได้ การกำหนดส่งเงินต้นพร้อมดอกเบี้ยคืนภายในเวลา 1 ปี ซึ่งเร็วเกินไป

2. ข้อเสนอแนะการบริหารจัดการกองทุน

(1) รัฐบาลควรจัดส่งเจ้าหน้าที่มาอบรม แนะนำ ให้ความรู้ในการจัดทำระบบบัญชีอย่างถูกต้อง และมาตรวจสอบ ดูแล การบันทึกบัญชีของกองทุนหมู่บ้านเสมอ เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและได้ทำบัญชีอย่างถูกต้อง

(2) รัฐบาลควรจัดส่งเจ้าหน้าที่จากส่วนกลางของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ แนะนำในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อที่จะทำให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านจัดการบริหารกองทุนให้มีประสิทธิภาพที่ดี

3. ข้อเสนอแนะนำเงินกู้ไปพัฒนากิจกรรมอาชีพของสมาชิกกองทุน

(1) สมาชิกผู้กู้ควรนำเงินกู้ไปใช้สร้างงาน สร้างรายได้ พัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีขึ้นคุณภาพ และให้ได้ประโยชน์สูงสุด

(2) สมาชิกผู้กู้ยืมเงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ควรนำเงินมาชำระหนี้กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เพื่อที่จะได้กู้ยืมเงินในการลงทุนในงวดต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการคืนคว้าวิจัยต่อไปหรือเพิ่มเติม

การคืนคว้าวิจัยเพิ่มเติม โครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ของตำบลพลกรัง สิ่งที่ต้องคืนคว้าวคือ เรื่อง ประสิทธิภาพ และผลสำเร็จของกองทุนหมู่บ้าน ว่ากองทุนฯ จะมีความสำเร็จในการบริหารจัดการกองทุนในปีต่อ ๆ ไป จนครบสัญญาหรือไม่ และในหมู่บ้านจะมีการพัฒนาในท้องถิ่นมากน้อยเพียงใด

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ศุภสภา ลาดพร้าว.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. คู่มือการดำเนินงาน สำหรับ คณะอนุกรรมการสนับสนุน และติดตามการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านระดับ จังหวัดและอำเภอเพื่อเตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ, สำนักงาน. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544 ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง แห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2544. กรุงเทพฯ : บริษัท สหพัฒนาการพิมพ์ จำกัด.
- คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านพลกรัง หมู่ที่ 2. 2544. ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน พลกรัง หมู่ที่ 2. นครราชสีมา
- ทบวงมหาวิทยาลัย, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, สำนักงาน. 2544. คู่มืออาจารย์ผู้สอนและอาจารย์นิเทศก์ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการจัดการและการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ.
- ศาสตราจารย์ ดร. สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. บรรณาธิการ. 2544. รวบรวมบทความทางการประเมิน โครงการ. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.